

4.3
Henrik Brinch Vestergård
Abildholtvej 6
7500 Holstebro

Dato: 30-09-2010
Sagsnr.: 017928-2010
Henv. til: Nina Karner
Tlf.: 96 11 78 18

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget beliggende

Abildholtvej 6, 7500 Holstebro

på matr. nr. 18a Den østlige Del, Borbjerg

**MILJØGODKENDELSE ER MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF
4/12-2009 OM MILJØGODKEN-
DELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE.....	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD.....	7
Dokumentation	7
Frist for udnyttelse af godkendelse	7
Ansøger og ejerforhold	7
Ophør af husdyrbruget	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	8
Det ansøgte husdyrhold	8
Stalde	8
Rengøring af staldanlæg	9
Foder.....	9
Døde dyr	9
Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	9
Påfyldning af gyllevogne	9
Markstakke	10
Lugtgener.....	10
Transport.....	10
Støj.....	11
Støv.....	11
Spildevand	11
Skadedyr	12
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	12
Miljø- og ressourcestyring	12
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	13
Drift af husdyrbrugets arealer	13
Udbringning af husdyrgødning	13
Fosfor.....	14
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	15
RETSBESKYTTELSE	17
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	18
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	18
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	20
GENERELLE FORHOLD.....	20
Ansøger og ejerforhold	21
Lokalisering og planmæssige forhold	21
Landskabelige og kulturhistoriske områder.....	23
Ophør af husdyrbruget.....	23
Alternative muligheder.....	23
BAT – bedste tilgængelige teknik	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	24
Det ansøgte husdyrhold.....	24
Stalde.....	25
Valg af teknologi i staldanlæg	26
Ventilation	28
Rengøring af staldanlæg	29
Foder.....	29
Ensilage opbevaring og håndtering	29

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Fyringsanlæg</i>	30
<i>Håndtering og opbevaring af olie og brændstof</i>	31
<i>Affald</i>	31
<i>Døde dyr</i>	33
<i>Sprøjtemidler og medicin</i>	34
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	35
Opbevaringskapacitet	35
Påfyldning af gyllevogne	36
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	36
<i>Ammoniak</i>	37
Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %	38
BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak	38
Natura 2000-områder	39
Områder beskyttet af husdyrlovens § 7, naturbeskyttelseslovens § 3 samt højt målsatte naturområder	39
<i>Lugt</i>	39
<i>Transport</i>	41
<i>Støj</i>	42
<i>Støv</i>	43
<i>Lys</i>	44
<i>Spildevand</i>	44
<i>Skadedyr</i>	46
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	46
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	47
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	50
<i>Husdyrbrugets arealer</i>	50
<i>Husdyrgødning</i>	54
Harmonikrav	55
Udbringning af husdyrgødning	55
<i>Sædskifte</i>	57
<i>Grundvand</i>	58
<i>Bilag IV-arter</i>	61
<i>Natura 2000-områder</i>	62
<i>Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag</i>	63
Regionplanens målsætning	65
Tilstand	65
Herbicer	68
Næringsstoffer	69
<i>Husdyrbrugets fosforudledning</i>	72
<i>Husdyrbrugets nitratudledning</i>	76
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Nissum Fjord</i>	76
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	77
BILAG	78
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	78
BILAG 2 – ANSØGTE STALDE OG GØDNINGSLAGRE (NUMMERERET)	79
BILAG 3 – PLANTEGNING	80
BILAG 4 – ØVRIGE BYGNINGER OG ANVENDELSE (MED BOGSTAV)	81
BILAG 5 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	82
BILAG 6 – FAGLIGT BILAG VEDR. UDSPRINKLINGSANLÆG	83
BILAG 7 - UDSPRINKLINGSAREAL	84
BILAG 8 – TRANSPORT AF HUSDYRGØDNING	85
BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER EJEDE OG FORPAGTEDE UDSPREDNINGSAREALER	86
BILAG 10 – OVERSIGTSKORT OVER GYLLEAFTALER UDEN § 16 GODKENDELSE	87
BILAG 11 – GYLLEAFTALE SKIVEVEJ 141	88
BILAG 12 – GYLLEAFTALE MORREVEJ 5 - LAVBUNDSAREALER, VANDLØB, BESKYTTEDE DIGER	89
BILAG 13 – GYLLEAFTALE TRABJERGVEJ 13 – BESKYTTEDE DIGER	90
BILAG 14 – GYLLEAFTALE NEDER SAVSTRUPVEJ 3 – LAVBUND, VANDLØB, BESKYTTEDE DIGER	91

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG 15 – EJEDE/FORPAGTEDE AREALER OG GYLLEAFTALE HOGAGERVEJ 14 – LAVBUNDSOMRÅDER, VANDLØB OG BESKYTTEDE DIGER	92
BILAG 16 – EJEDE/FORPAGTEDE AREALER OG GYLLEAFTALE LANGGADE 102 – LAVBUNDSOMRÅDER, VANDLØB OG BESKYTTEDE DIGER	93
BILAG 17 – GRUNDEVANDSOMRÅDER	94
BILAG 18 – NATURA 2000 OG NITRATKLASSE	95
BILAG 19 – NATUROMRÅDER OG § 7 BUFFERZONER	96
BILAG 20 – § 3 ENG PÅ MARK 43-1	97
BILAG 21 – AFGRÆSNINGSAREAL UDENFOR UDSPREDNINGSAREALET.....	98
BILAG 22 – § 21 UDTALELSE FRA HERNING KOMMUNE	99
BILAG 23 – DRIFTSJOURNAL.....	102

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	30. september 2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 stk. 3 (over 250 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	HENRIK VESTERGAARD
CVR-nr. / P-nr.	69 21 78 18 / 1 002 291 678
Husdyrbrugets adresse	Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97 46 83 20 / mobil: 21 66 18 02
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Henrik Brinch Vestergård, abildholt@mail.dk
Matrikel	18a Den østlige Del, Borbjerg m.fl.
CHR	54028
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	ja
Ejendomsnr.	661-0076542
Husdyrbrugets konsulent	Heden og Fjorden Landbrugscenter, Karen V. Thomassen, kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 6. maj 2010 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Abildholtvej 6, 7500 Holstebro. Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet². Husdyrbruget er den 5. september 2008 miljøgodkendt efter § 12 stk. 2. Den ansøgte ændring godkendes efter § 12 stk. 3, og er derfor ikke omfattet af krav om offentlig høring af ansøgning og forslag til miljøgodkendelse. Forslag til miljøgodkendelse har været i høring i 3 uger hos ansøger, naboer, bortforpagtere, gylleaftaler og andre relevante høringsparter i perioden 7. september 2010 til 28. september 2010.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 572,17 til 1.176,95 DE fordelt på 625 malkekøer, 530 årsopdræt (6-25 mdr.), 166 årsopdræt (0-6 mdr.) og 313 tyrekalve (40-50 kg). I forbindelse med udvidelsen etableres der 2 nye stalde på i alt 6.870 m², 3.740 m² nyt plansiloareal, foderladen forlænges, og der etableres en ny gylletank på 4.500 m³.

Al ejendommens gylle forsures, og derved begrænses ammoniakfordampningen fra anlægget tilstrækkeligt til at overholde husdyrlovens generelle krav om ammoniakreduktion, samt kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Der er ingen sårbare naturområder i nærheden af husdyrbruget.

Husdyrbrugets udspretningsarealer ligger i oplandet til Nissum Fjord, der er et Natura 2000-område. Der er stillet vilkår til begrænsning af fosforudledningen. Husdyrbrugets fosforudledning og nitratudledning vurderes på den baggrund ikke at give anledning til væsentlig forurening af Nissum Fjord. Sårbare grundvandsområder vurderes ligeledes ikke at blive væsentligt påvirkede af nitratudledningen fra husdyrbrugets arealer.

¹ Lov nr. 1486 af 4/12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed også omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 625 malkekøer, 530 årsopdræt (6-25 mdr.), 166 årsopdræt (0-6 mdr.) og 313 tyrekalve (40-50 kg), svarende til 1.176,95 DE, på husdyrbruget beliggende på matr. nr. 18a Den østlige Del, Borbjerg m.fl., på adressen Abildholtvej 6, 7500 Holstebro.

Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Nina Karner
Agronom

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jf. bilag 23), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra godkendelsesdatoen. Herunder skal dyreholdet være fuldt udvidet inden 5 år, senest den 30. september 2015.

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

5. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

 Det ansøgte husdyrhold

---

6. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart/type (korrektion) Alle dyr er tung race	Ansøgt produktion		
	Antal	DE	
Malkekøer, årsvyr (10.000 kg mælk/årsko)	625	874,00	
Årsopdræt (6-25 mdr.)	(6-25 mdr.)	280	135,26
	(6-25 mdr., 6 mdr. afgræsning udenfor harmoniarealet)	50	24,15
	(6-25 mdr., 2 mdr. afgræsning indenfor harmoniarealet)	200	96,61
Årsopdræt (0-6 mdr.)	166	44,88	
Tyrekalve (40-50 kg)	313	2,05	
DE i alt		1.176,95	

Dyreholdet skal produceres i de staldanlæg, der er angivet i Skema 2 på side 25. I udvildelsesfasen indtil den 30. september 2015 kan dyrene midlertidigt opstaldes som angivet i Skema 3 på side 28. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår jf. driftsjournalen bilag 23.

 Stalde

---

7. Der skal strøs halm i tilstrækkelig mængde, i alle dybstrøelsesafsnit og staldafsnit/kalvebokse med halm, således at dybstrøelsesmåtten/halmen altid er tør i overfladen.
8. I tilknytning til de nye stalde (1.1.5 og 1.1.6, se bilag 2) skal der etableres et forsøringsanlæg i henhold til Miljøstyrelsens gældende teknologibeskrivelse om svovlsyrebehandling af kvæggylle. Anlægget skal være i drift i året rundt. Al flydende husdyrgødning på husdyrbruget skal forsures.
9. Syretanken være dobbeltkroget og forsøringsanlæg med tilhørende syretank skal placeres på støbt bund med mulighed for opsamling af minimum den mængde syre, som syretanken kan indeholde.
10. Senest 3 måneder efter, at der er indsat dyr i stalden, skal anlægget være i fuld drift. Når fuld drift for anlægget er opnået, skal dette fremgå af driftsjournalen (bilag 23).
11. pH-værdien i den forsurede gylle skal gennemsnitligt, målt over en måned, ligge på maksimalt pH 6,0.
12. Der skal udføres daglig visuel kontrol af forsøringsanlægget, som mindst omfatter check af pH-værdier og syreforbrug samt check af restmængde af syre.
13. Der skal udføres kontrol og serviceeftersyn af anlægsproducent/leverandør, herunder kalibrering af pH-metre, minimum 4 gange årligt, indtil anlægget har fungeret uden væsentlige problemer i mindst 12 måneder i træk. Herefter kan kontrolhyppigheden nedsættes i henhold til leverandørens anbefalinger. Såfremt tilsynsmyndigheden vur-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

 Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

derer, at hyppigere kontrol og kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.

14. Korrekt drift af anlægget, herunder pH-værdi i gyllen, skal kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende. Rapporter vedr. serviceeftersyn, kontrol og kalibrering, samt driftsfejl og alarmer skal fremgå af driftsjournal (bilag 23) eller bilag hertil, og kopi af kontrolrapporter skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

Rengøring af staldanlæg

---

15. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

Foder

---

16. Der skal anvendes støvposer, melcykloner eller anden støvreducerende teknologi ved indblæsning af foder i fodersiloer.
17. Foderplan skal udarbejdes i samarbejde med en fagkonsulent. Der skal jævnligt foretages analyser af grovfoderet, så foderplanen kan afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Døde dyr

---

18. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
19. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

20. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
21. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 23.

Påfyldning af gyllevogne

---

22. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
23. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne o.l. kan der stilles krav om, at påfyldning o.l. skal foregå på en plads, med afløb til op-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

samlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Markstakke

- 24.** Ensilage og komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skrånere mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænede jorde eller lavbundslande uden okkerklasse (se bilag 15 og 16), samt på arealer i Herning Kommune. I de tilfælde, hvor ensilage eller kompost placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af markstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads, gyllebeholder eller ensilagesilo for at forhindre lugtgener eller anden forurening. Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller -siloer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Lugtgener

- 25.** Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.
- 26.** Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

- 27.** Transport af husdyrgødning skal så vidt muligt ske uden om byzone og samlet bebyggelse, og hvor dette ikke er muligt, skal transporten foregå i lukket tankvogn eller gyllevogn med slangedryppestop og spildbakke, så vidt muligt på hverdage i tidsrummet 7-16.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- 28.** Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

Støj

- 29.** Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) 'Ved nabobeboelse' defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- 30.** Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 31.** Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 29 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjregningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

- 32.** Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

Spildevand

- 33.** Udsprinklingsanlæg til udsprinkling af regnvand fra ensilagepladser skal etableres i henhold til gældende byggeblad, og som det er beskrevet i bilag 6 og 7.
- 34.** Tagvand fra bygningerne 1.1.5, 1.1.6 samt den ansøgte forlængelse af foderladen skal bortledes til regnvandsfaskiner. Faskinerne skal etableres samtidig med opførelsen af de nye bygninger.
- 35.** Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skadedyr

- 36.** Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
- 37.** Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 38.** Der skal til stadighed foreligge en beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftlig, den skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og den skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret, og seneste dato for opdatering skal fremgå af beredskabsplanen.

Miljø- og ressourcestyring

- 39.** Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
- 40.** Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
  - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
  - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
  - Reparations- og vedligeholdelsesplaner
  - Affaldsreducerede tiltag
- 41.** Hele husdyrbruget skal inden den 30. september 2012 være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Herunder skal det planlagte byggeri gennemgås i projekteringsfasen. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, herunder bevægelsessensorstyret / lavernergi-belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen. Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gen-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

nemgås minimum hvert 5. år, med mindre husdyrbrugets samlede årlige elforbrug ikke overstiger 544.000 kWh.

42. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres og vedligeholdes af en fagperson / autoriseret tekniker, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

43. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udspretningsarealer, der fremgår af Skema 12 på side 50, og bilag 9 og 10 m.fl., samt afgræsningsarealerne som fremgår af bilag 21.

Udbringning af husdyrgødning

---

44. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på de ejede og forpagtede arealer svarende til 740,01 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af skemaet herunder, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,29 DE/ha.

	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer	Kvæggylle	61.190	9.181	609,93
	Dybstrøelse	11.891	1.777	116,85
	Afsat ved afgræsning	1.206	248	16,10
	i alt			742,88
Afgræsning udenfor harmoniareal	Afsat ved afgræsning			12,07

45. Der skal afsættes husdyrgødning til gylleaftalearealer svarende til 422 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 13 på side 54.
46. Der må ikke afgives gylle til gyllemodtager Arne Almholt, Vistorpvej 1, 7540 Haderup, CVR nr. 28629559, før end der er meddelt § 16 godkendelse til dennes arealer. Dyreholdet på Abildholtvej 6 må ikke udvides til en størrelse, hvor afgivelse af gylle til ovennævnte er nødvendig, førend der er meddelt § 16 godkendelse til arealerne.
47. Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at den i Skema 13 angivne mængde gylle udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte gylleaftalearealer i Skema 12, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse.
48. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tæt bebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

49. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
50. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
51. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Fosfor

---

52. På udspretningsarealerne 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 22-0, 22-1, 23-0, 29-0, 34-0, 46-0, 48-0, 49-1 og 63-1 uden dokumenteret ledig fosforbindingskapacitet (se vilkår 53) skal der opretholdes fosforbalance. Vilkåret gælder enhver planperiode fra og med planår 2012/2013 (1/8-2012 - 31/7-2013). Fosforbalancen opgøres for hver planperiode (1/8-31/7) som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor i gødning og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for de respektive år. Dokumentation for fosforbalance skal udarbejdes af landbruget og skal indsendes til Holstebro Kommune på dennes forlangende.
53. For lavbundsjord gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor er større end 20. For ikke lavbundsjord er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for marken er mindre end Pt 4. Jordprøver til analyse for fosfortal og analyser for forholdet mellem jern og fosfor, skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene / analyserne skal fremgå af et kortbilag over marker, og skal anføres for hvert delareal. Lavbundsarealer fremgår af bilag 15 og 16 samt Skema 15 på side 74.
54. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet og meddelt den 30. september 2010 i medfør af § 12 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 3. november 2010 kl. 15.00 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 6. oktober 2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring i perioden fra den 7. september 2010 til 28. september 2010 hos nedenstående parter. Bemærkninger fra ansøger har medført mindre ændringer i udkastet. Der er ikke indkommet bemærkninger fra øvrige høringsparter i høringsperioden.

- Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro (§ 12 ansøger, gylleafgiver)
- Karen V. Thomasen, kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Gudrun og Niels Erik Rasmussen, Abildholtvej 1, 7500 (nabo)
- Kirsten og Steen Nørgaard, Abildholtvej 7, 7500 Holstebro (nabo, ejer også Abildholtvej 9)
- Anders Nørgaard, Abildholtvej 8, 7500 Holstebro (nabo)
- Inga Marie Kirkeby, Vester Feldborgvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter og nabo)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Knud Haugaard Madsen, Vester Feldborgvej 5, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Niels Yde, Mølleparken 10, 7540 Haderup (Bortforpagter)
- Grethe Elisabeth Klausen, Hornstrupvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Gurli Anette Kjærgaard Kristensen og Bent Nielsen, Hornstrupvej 4, 7500 Holstebro
- Maja Vita Jensen, Brunbjergvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kaj Frede Pedersen, Hogagervej 6, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Flemming Offersgård Pedersen, Tinkerdalsvej 6, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Egon Vilfred Pedersen, Tinkerdalsvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Tage Kristensen, Brunbjergvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Rigmor Pagter Nørgaard, Abildholtvej 4, 7500 Holstebro (Bortforpagter og nabo)
- Michael Johannes Kjærgaard, Hodsagervej 22, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Poul Erik Dam Vestergård, Langgade 102, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Jens-Viggo Søndermark, Sønder Majgårdvej 4, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Anders Mortensen, Morrevej 5, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Erik Holmgaard, Trabjergvej 13, 7500 Holstebro Kommune (Gyllemodtager)
- Jan Nørgård Nielsen, Trabjergvej 5, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Knud Heilskov Sørensen, Neder Savstrupvej 3, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Bjarne Lund Jensen, Skivevej 141, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Svend Hornstrup, Hogagervej 14, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Arne Almholt, Vistorpvej 1, 7540 Haderup (gyllemodtager)
- Herning Kommune, Sanne Hoffmann Jensen, mynsj@herning.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro (§ 12 ansøger, gylleafgiver)
- Karen V. Thomasen, kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Gurli Anette Kjærgaard Kristensen og Bent Nielsen, Hornstrupvej 4, 7500 Holstebro
- Herning Kommune, Sanne Hoffmann Jensen, mynsj@herning.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husedyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse uden vedlagt miljøgodkendelse er sendt til:

- Gudrun og Niels Erik Rasmussen, Abildholtvej 1, 7500 (nabo)
- Kirsten og Steen Nørgaard, Abildholtvej 7, 7500 Holstebro (nabo, ejer også Abildholtvej 9)
- Anders Nørgaard, Abildholtvej 8, 7500 Holstebro (nabo)
- Inga Marie Kirkeby, Vester Feldborgvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter og nabo)
- Knud Haugaard Madsen, Vester Feldborgvej 5, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Niels Yde, Mølleparken 10, 7540 Haderup (Bortforpagter)
- Grethe Elisabeth Klausen, Hornstrupvej 2, 7500 Holstebro (Bortforpagter)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Maja Vita Jensen, Brunbjergvej 3, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Kaj Frede Pedersen, Hogagervej 6, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Karen Schmidt Pedersen og Flemming Offersgård Pedersen, Nørrevang 9, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Egon Vilfred Pedersen, Tinkerdalsvej 7, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Tage Kristensen, Brunbjergvej 1, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Rigmor Pagter Nørgaard, Abildholtvej 4, 7500 Holstebro (Bortforpagter og nabo)
- Michael Johannes Kjærgaard, Hodsagervej 22, 7500 Holstebro (Bortforpagter)
- Poul Erik Dam Vestergård, Langgade 102, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Jens-Viggo Søndermark, Sønder Majgårdvej 4, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Anders Mortensen, Morrevej 5, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Erik Holmgaard, Trabjergvej 13, 7500 Holstebro Kommune (Gyllemodtager)
- Jan Nørgård Nielsen, Trabjergvej 5, 7500 Holstebro (Gyllemodtager)
- Knud Heilskov Sørensen, Neder Savstrupvej 3, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Bjarne Lund Jensen, Skivevej 141, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Svend Hornstrup, Hogagervej 14, 7500 Holstebro (gyllemodtager)
- Arne Almholt, Vistorpvej 1, 7540 Haderup (gyllemodtager)

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Abildholtvej 6, 7500 Holstebro, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen. Holstebro Kommune vurderer, at da der er tale om en relativt stor ændring, både i udvidelse af dyrehold og bygningsmasse, og der samtidigt ændres på dyreholdet i eksisterende / allerede godkendte bygninger, skal der udarbejdes en ny § 12 godkendelse af hele husdyrbruget, og det ansøgte er således ikke behandlet som et tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse.

Den eksisterende miljøgodkendelse og retsbeskyttelsen af denne ophæves ved meddelelsen af nærværende miljøgodkendelse. I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12-2009, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Godkendelsen træder i kraft den 30. september 2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger ønsker en udvidet udnyttelsesfrist på 5 år til det ansøgte, idet der skal bygges 2 nye stalde, nye plansiloer, ny gylletank og besætningen skal udvides fra 400 malkekøer til 625 malkekøer ved egen avl, for at undgå smitterisiko fra fremmede besætninger. Holstebro Kommune vurderer, at bygninger og faste installationer som udgangspunkt skal være etableret inden for 2 år, jf. § 33 stk. 1 i husdyrloven, bl.a. fordi den 'bedste tilgængelige teknik' er under konstant udvikling, og en længere frist kan medføre, at der opføres stalde med en teknologi, som allerede er forældet på opførelsestidspunktet. Derudover skal omgivelserne kunne disponere i forhold til de forventede gener fra husdyrbruget, som med en længere udnyttelsesfrist vil kunne øges gradvist over en længere periode, eller pludseligt og uventet, flere år efter miljøgodkendelsen er meddelt. Husdyrloven giver mulighed for at forlænge udnyttelsesfristen til maksimalt 5 år jf. § 33 stk. 2, såfremt der foreligger tilstrækkelige oplysninger på godkendelsestidspunktet til at vurdere miljøpåvirkningen fra det ansøgte. Holstebro Kommune vurderer, at forsuring af gyllen, som etableres i alle stalde (undtaget afsnit med dybstrøelse), er en relativt ny teknologi, som sandsynligvis ikke vil blive forældet indenfor de næste 5 år. Der stilles vilkår om, at gylleforsuringen skal anvendes i alle stalde med gylle, og derved sikres, at dyreholdet udvides ved anvendelse af ammoniakreducerende teknologi. Miljøpåvirkningen fra hele det ansøgte projekt kan vurderes på baggrund af de angivne oplysninger. Derfor er udnyttelsesfristen ved vilkår fastsat til 5 år.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Husdyrbruget på Abildholtvej 6, 7500 Holstebro ejes og drives af Henrik Brinch Vestergaard. under CVR nr. 69217817. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Henrik Brinch Vestergaard ejer og driver desuden husdyrbruget Brunbjergvej 5, 7500 Holstebro.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Henrik Brinch Vestergaard. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Husdyrbrugets anlæg ligger cirka 1,4 km sydøst for Hogager, 4,5 km nordvest for Feldborg og 5 km sydøst for Skave.

Zonestatus: Ejendommen er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Ejendommen er beliggende i det åbne land.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo (Abildholtvej 7) – krav 50 meter	150 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Skave) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	ca. 5 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Hogager) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	ca. 1,4 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren (Hogager) - vurdering indenfor 300 meter	ca. 1,4 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose (Tvillingmose, Hjerl Hede)	ca. 14 km
Lobeliesø (Skånsø)	ca. 16 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	ca. 2 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	ca. 5 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	ca. 6 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	ca. 7 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnållager og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 6 km

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
*Disse søtyper er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste internationale beskyttelsesområde er angivet.	

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - 1.1.5 Ny kviestald (boring DGU nr. 65.412) - 1.1.6 Ny Kostald (boring DGU nr. 65.412) - 1.1.10 Ny gylletank (boring DGU nr. 65.528) - nye ensilageplansiloer (boring DGU nr. 65.412 / nr. 65.528)	ca. 25 m 50 m 80 m 70 / 90 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - 1.1.5 Ny kviestald (boring DGU nr. 75.1142) - 1.1.6 Ny Kostald (boring DGU nr. 75.1142) - 1.1.10 Ny gylletank (boring DGU nr. 75.1142) - nye ensilageplansiloer (boring DGU nr. 75.1142)	> 4 km > 4 km > 4 km > 4 km
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - 1.1.5 Ny kviestald - 1.1.6 Ny Kostald - 1.1.10 Ny gylletank - nye ensilageplansiloer	57 m 53 m 300 m 200 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - 1.1.5 Ny kviestald - 1.1.6 Ny Kostald - 1.1.10 Ny gylletank - nye ensilageplansiloer	180 m 156 m 217 m 192 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - 1.1.5 Ny kviestald - 1.1.6 Ny Kostald - 1.1.10 Ny gylletank - nye ensilageplansiloer	> 25 m > 25 m > 25 m > 25 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - 1.1.5 Ny kviestald - 1.1.6 Ny Kostald - 1.1.10 Ny gylletank - nye ensilageplansiloer	170 m 130 m 170 m 130 m
Naboskel (krav 30 m) - 1.1.5 Ny kviestald - 1.1.6 Ny Kostald - 1.1.10 Ny gylletank - nye ensilageplansiloer	57 m 53 m 100 m 130 m

Overholdelse af ovenstående afstandskrav er betinget af, at den indsendte plantegning fra Byggeri & Teknik I/S (Herning) følges ved det nye byggeri. Herunder er det ansøgers ansvar at overholde afstandskravet på 25 meter til vandboring fra den nye kviestald.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, på baggrund af det ansøgte og oplyste, opfylder følgende afstandskrav i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Anlægget ligger udenfor områder med kulturhistorisk eller landskabelig interesse, fredede områder, kirkezoner, byggebeskyttelseslinjer til skov, sø, å, kyst m.v., og der er ingen fredede fortidsminder ved anlægget.

Arealerne ligger for enkelte markers vedkommende i landskabeligt interesseområde, byggebeskyttelseslinje eller kirkezone til Hogager kirke, som ikke vurderes at være i modstrid med den almindelige markdrift. En del af markerne grænser op til beskyttede diger, se bilag 12, 13, 14, 15 og 16. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn, og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter, og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digernes placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelsen i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at det ansøgte ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

I ansøgningen er oplyst følgende: 'Alternativet til byggeriet er at beholde kvierne på Brunbjergvej. Dette er dog ikke hensigtsmæssigt, idet staldene er ældre og det giver alt for meget transport, hvilket er til gene for naboer og et tab af ressourcer, som kan undgås ved at flytte dyrene sammen.'

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK

Ved miljøgodkendelse af et husdyrbrug, skal Holstebro Kommune sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af 'bedste tilgængelige teknik' (BAT). Holstebro Kommune skal fastsætte vilkår, der sikrer anvendelse af BAT. BAT er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særligt følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på fastlæggelsen af BAT-niveauet. Særligt med begrebet 'tilgængelig teknik' menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i ordet 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Anvendelsen af BAT er især relevant indenfor staldindretning, opbevaring og udbringning af gødning, fodring, ressourceforbrug og management. Ved fastlæggelsen af BAT for anlægget er især ammoniakfordampning en væsentlig forureningsparameter, eftersom mange tiltag indenfor alle de nævnte områder netop har effekt på ammoniakfordampningen. I den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af anlægget herunder er der derfor foretaget en særlig vurdering af, hvorvidt den samlede ammoniakfordampning fra stalde og gødningslagre opfylder kravet om BAT. I den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af arealet er BAT beskrevet for udbringning af husdyrgødning.

Husdyrbrugets anlæg

DET ANSØGTE HUSDYRHOLD

Husdyrbruget drives konventionelt. Produktionen af husdyr fremgår af nedenstående skema.

Skema 1. Produktionsstørrelse

Dyreart/type (korrektion) Alle dyr er tung race		Nudrift		Ansøgt drift	
		Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer	(ingen korrektion for mælkeydelse) (10.000 kg mælk/årsko)	400	533,84	625	874,00
Kvier	(25-26 mdr.)	16	10,31		
	(6-25 mdr.)			280	135,26
	(6-25 mdr., 6 mdr. afgræsning udenfor harmoniarealet)			50	24,15
	(6-25 mdr., 2 mdr. afgræsning indenfor harmoniarealet)			200	96,61
Småkalve	(0-1 mdr.)	20	4,57		
	(1-3 mdr.)	35	8,87		
	(3-6 mdr.)	45	13,27		
	(0-6 mdr.)			166	44,88
Tyrekalve (40-50 kg)		200	1,31	313	2,05
DE i alt			572,17		1.176,95

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i skema 1 indenfor hvert planår (1. august - 31. juli).

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

STALDE

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 2 hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2, 3 og 4.

Skema 2. Husdyrholdets opstaldning. Se stalde med numre på bilag 2, og plantegning bilag 3.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type (korrektion) Alle dyr er tung race	Nudrift		Ansøgt drift		Staldsystem	
			Antal	DE	Antal	DE		
1.1.1.	Kostald	Malkekøer (10.000 kg mælk i ansøgt drift)	388	517,82	490	685,22	Sengestald med spaltegulv (ringkanal)	
		Småkalve	(0-1 mdr.)	20	4,57			Dybstrøelse (hele arealet)
		(0-6 mdr.)			30	8,11		
1.1.2.	Kalvehytter	Småkalve	(1-3 mdr.)	35	8,87			Dybstrøelse (hele arealet)
			(0-6 mdr.)			20	5,41	
		Tyrekalve (40-50 kg)	200	1,31	313	2,05		
1.1.3	Gl. Kostald	Malkekøer	12	16,02			Dybstrøelse (hele arealet)	
		Småkalve (0-6 mdr.)			72	19,46	Dybstrøelse (hele arealet)	
		Kvier (25-26 mdr.)	16	10,31				
1.1.4	Kalvestald	Småkalve	(3-6 mdr.)	45	13,27			Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv
			(0-6 mdr.)			25	6,76	
1.1.5	Ny Kviestald	Kvier (6-25 mdr.)			172	83,09	Sengestald med spaltegulv (ringkanal) og afgræsning	
		Kvier (6-25 mdr., 6 mdr. afgræsning udenfor harmoniarealet)			50	24,15		
		Kvier (6-25 mdr., 2 mdr. afgræsning indenfor harmoniarealet)			200	96,61		
1.1.6	Ny kostald	Malkekøer (10.000 kg mælk i ansøgt drift)			5	6,99	Dybstrøelse (hele arealet)	
					75	104,88	Dybstrøelse + lang ædeplads med spalter (ringkanal)	
					55	76,91	Sengestald med spaltegulv (ringkanal)	
		Kvier (6-25 mdr.)			108	52,17		
1.1.7	Kalvestald II	Småkalve (0-6 mdr.)			19	5,14	Dybstrøelse (hele arealet)	
DE i alt				572,17		1.176,95		

I forbindelse med udvidelsen opføres jf. ovenstående skema 2 nye stalde (1.1.5 og 1.1.6). jvf. bilag 2 og 3.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Valg af teknologi i staldanlæg

Herunder er beskrevet ansøgers valg af teknologi i husdyrbrugets staldanlæg. I henhold til Miljøstyrelsens materiale om bedste tilgængelige teknik (BAT) for malkekvæg og opdræt (udgivet 30. juni 2010) har Holstebro Kommune vurderet for hver stald, hvad der er BAT, ud fra ansøgningsmaterialet, Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænser og teknologi-beskrivelser. En samlet vurdering af husdyrbrugets anvendelse af BAT er foretaget under afsnittet om ammoniak på side 37. Til grund for de vejledende emissionsgrænser ligger, at en teknik maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne, og maksimalt 100 kr. pr kg. sparet N, for at det både er proportionelt og omkostningseffektivt.

Gylleforsuring i stald 1.1.1, 1.1.5 og 1.1.6

Ansøger har valgt at anvende gylleforsuring til at reducere ammoniakfordampningen. Teknologien anvendes i den eksisterende stald 1.1.1 samt i de nye stalde 1.1.5 og 1.1.6, i de staldafsnit, hvor der er spaltegulv med ringkanal. Det er angivet i ansøgningen, at forsøringsanlægget vil være i drift 8760 timer årligt (dvs. året rundt) med en effekt på 50 % ammoniakreduktion i forhold til referencestaldsystemet (løsdriftsstald med sengebåse, spaltegulv i gangarealet og ringkanal), i overensstemmelse med Miljøstyrelsens teknologibeskrivelse om svovlsyrebehandling af kvæggylle.

Der stilles vilkår om, at forsøringsanlægget skal etableres og drives ifølge Miljøstyrelsens teknologibeskrivelse 'Svovlsyrebehandling af kvæggylle', revideret 19. maj 2009. Derudover stilles følgende vilkår til drift af forsøringsanlægget, til sikring af de forventede 50 % ammoniakreduktion:

Ved forsuring af gylle tilsættes koncentreret syre, som sænker pH i gyllen til 5,5. Derved forskydes den kemiske ligevægt mellem ammoniak og ammonium i gyllen, og fordampningen af ammoniak reduceres herved. For at opnå den ønskede effekt af forsuringen er det nødvendigt, at pH ligger på 5,5-6,0, og der stilles derfor vilkår om, at pH i den forsurede gylle maksimalt må være 6,0 i gennemsnit over en måned.

Forsuringen foregår ved, at gylle og syre blandes i en mixerbrønd/procestank. Derfra pumpes forsuret gylle tilbage under stalden, og overskydende gylle pumpes til gylletank/lager. Alle processer styres automatisk og al overvågning foregår via anlæggets indbyggede PC-styring, som også sender alarm til f.eks. mobiltelefon ved driftsfejl etc. Alle data og alarmer lagres elektronisk som dokumentation for korrekt drift. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal registrere og dokumentere driften af anlægget i driftsjournal eller ved udskrifter fra dataloggeren.

Til sikring mod forurening af jord, undergrund og grundvand med syrespild ved lækage på syretanken, stilles vilkår om, at skal syretanken være dobbeltskroget og forsøringsanlæg med tilhørende syretank skal placeres på støbt bund med mulighed for opsamling af minimum den mængde syre, som syretanken kan indeholde. Øvrig håndtering, transport og opbevaring af syre skal følge gældende regler og forskrifter på området, herunder miljøbeskyttelsesloven og Arbejdstilsynets vejledninger. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår hertil.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Desuden stilles vilkår om, at forsuringen i hver stald skal være 100 % i funktion senest 3 mdr. efter at der er indsat dyr i staldanlægget, for at sikre den ønskede ammoniakreduktion. Ansøger oplyser, at forsuringsanlægget til stald 1.1.1 har været i drift siden maj 2009, og at der efterfølgende har været problemer med anlægget og eftersyn/kontrolbesøg ca. 15 gange. Der stilles vilkår om, at der fremover skal udføres minimum 4 årlige servicekontrolbesøg / serviceeftersyn, inkl. pH-målerkalibreringer, for at sikre korrekt drift af anlægget, idet effekten på ammoniakreduktion er afhængig heraf. Når det kan dokumenteres, at anlægget har kørt uden væsentlige problemer, og med dokumenteret fuld effekt, i mindst 1 år, kan kontrol- og kalibreringshyppigheden nedsættes i henhold til leverandørens (i dette tilfælde Infarm) anbefalinger. For yderligere sikring af korrekt drift stilles vilkår om daglig visuel kontrol af forsuringsanlægget, som mindst omfatter check af pH-værdier og syreforbrug samt check af restmængde af syre, således at det undgås, at syretanken løber tør.

Spalteskrabere

Ansøger oplyser, at der anvendes spalteskrabere, men da dette er anvendt som frivilligt ammoniakreducerende tiltag, er det ikke beskrevet yderligere i ansøgningen, og der stilles ikke vilkår herom.

Dybstrøelse i samtlige stalde 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6 og 1.1.7

I alle staldene er der større eller mindre afsnit eller med dybstrøelse eller kalvehytter med strøelse. Samtlige småkalve og tyrekalve opstaldes på dybstrøelse. Malkekøer har 2 dybstrøelsesafsnit i stald 1.1.6, til syge og kælvende køer.

Der findes ingen teknologibeskrivelser for kalvestalde som alternativ til dybstrøelse. Dybstrøelse / kalveboks med strøelse etc. er således også i praksis det eneste anvendte staldsystem til kalve, og den eneste valgmulighed i den elektroniske ansøgning. Holstebro Kommune har endvidere ikke kendskab til, at dybstrøelse i hele arealet skulle være mere eller mindre miljøbelastende end dybstrøelse med kort ædeplads med fast gulv (45 småkalve i stald 1.1.4), som er de to valgmuligheder, der findes til opstaldning af kalve. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype – dybstrøelse – principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelig mængde, så dybstrøelsesmåtten og strøelsen altid er tør i overfladen, og ammoniakemissionen derved er lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

80 årskøer opstaldes i syge- og kælvafsnit på dybstrøelse i stald 1.1.6, for størstedelens vedkommende med lang ædeplads med spalter og ringkanal, hvor der er anvendt forsuring, som beskrevet ovenfor. Holstebro Kommune betragter det som nødvendigt og hensigtsmæssigt på malkekvægbrug at have et velfærdsafsnit med halm eller sand til syge og kælvende køer. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype – dybstrøelse – principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelig mængde, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, og ammoniakemissionen derved er lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Midlertidig opstaldning under udvidelse

Ansøger har ønsket at påbegynde opformering af besætningen før de nye stalde er færdigbygget. Herunder ønskes malkekøer og kvier midlertidigt opstaldet på spaltegulve uden gylleforsuring i den gamle kostald, stald 1.1.3, hvor der i ansøgt drift skal være dybstrøelse, og i et ældre staldafsnit mellem stald 1.1.4 og 1.1.7, som ikke indgår i den ansøgte

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

drift. Dette staldafsnit er på bilag 3 benævnt 'Evt. sygebokse', og i Skema 3 herunder 'Kviestald i gammel stald'. Der er indsendt en fiktiv ansøgning nr. 20565 som beskriver det scenarie i udvidelsesfasen, hvor dyrene midlertidigt er opstaldet anderledes end ansøgt. Den midlertidige opstaldning fremgår af Skema 3.

Skema 3. Midlertidig opstaldning under udvidelsen

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type (korrektion) Alle dyr er tung race	Midlertidig drift		Staldsystem
			Antal	DE	
1.1.1.	Kostald	Malkekøer (10.000 kg mælk)	490	685,22	Sengestald med spaltegulv (ringkanal)
		Småkalve (0-6 mdr.)	30	8,11	Dybstrøelse (hele arealet)
1.1.2	Kalvehytter	Småkalve (0-6 mdr.)	56	15,14	Dybstrøelse (hele arealet)
		Tyrekalve (40-50 kg)	280	1,83	
1.1.3	Gl. Kostald	Malkekøer (10.000 kg mælk)	60	83,90	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
		Kvier (6-25 mdr.)	80	38,65	
1.1.4	Kalvestald	Småkalve (0-6 mdr.)	45	12,16	Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv
1.1.7	Kalvestald II	Småkalve (0-6 mdr.)	19	5,14	Dybstrøelse (hele arealet)
		Malkekøer (10.000 kg mælk)	10	13,98	
---	Kviestald i gammel stald	Kvier (6-14 mdr.)	60	23,43	Spaltegulvbokse
DE i alt				887,56	

Holstebro Kommune vurderer, at den midlertidige opstaldning af køer og kvier på spaltegulv uden gylleforsuring ikke er BAT, men såfremt opstaldningen er midlertidig og kortvarig, vurderes, at miljøpåvirkningen fra et ringere staldsystem ikke vil være væsentlig. Ammoniakudledningen under den midlertidige opstaldning (5.012 kg N/år) overstiger ikke ammoniakudledningen fra det ansøgte, fuldt udvidede husdyrbrug (5.958 kg N/år), hvor dyrene er opstaldet på spalter med gylleforsuring, og Holstebro Kommune vurderer derfor, at ovenstående midlertidige opstaldning kan anvendes, indtil de nye stalde er opført. Der er stillet vilkår om, at miljøgodkendelsen skal være udnyttet indenfor 5 år, hvilket betyder, at de nye stalde skal være opført, og dyreholdet fuldt udvidet, inden den 30. september 2015. Der stilles derfor vilkår om, at de staldafsnit med gyllesystem uden forsuring, som anvendes til midlertidig opstaldning jf. ovenstående, ikke længere må anvendes til midlertidig opstaldning af dyr efter den 30. september 2015. Herefter må staldafsnittet 'Kviestald i gammel stald' ikke anvendes til opstaldning af dyr, heller ikke sygebokse, og stald 1.1.3 må kun anvendes som dybstrøelsesstald til småkalve.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Ventilation på husdyrbruget forventes dermed ikke at kunne give anledning til støj- eller lugtgener for de omkringboende.

Idet staldventilationen er naturlig, er der ikke noget energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde. Der stilles ikke yderligere vilkår til ventilation på husdyrbruget.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. I det erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

FODER

Foderladen (bygning L på bilag 4) ønskes forlænget til 70 m i længden, til opbevaring af ekstra halm (i alt 600 ton halm). Her opbevares også tørfoder og mineralblandinger. Desuden findes der på ejendommen 4 fodersiloer (se bilag 3). Der anvendes eller opbevares ikke kartoffelpulp på ejendommen.

Der er i ansøgningen ikke anvendt korrektion af protein eller fosfor i foderet. Der stilles ikke skærpende vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT at anvende støvreducerende teknologi som støvposer eller melcykloner ved indblæsning af foder i siloer, og at udarbejde foderplanen i samarbejde med en fagkonsulent, således at nyeste viden indenfor kvægfodring anvendes, og foderforbruget effektiviseres mest muligt. Der bør herunder tages analyser af alt grovfoder, så foderplanen kan afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDBTERING

Der ansøges om at udvide plansiloarealet fra 1.325 m² til 5.065 m², hvor der i fremtiden skal opbevares ca. 4 mio. FE i majs- og græsensilage.

Afhængigt af udbyttet de enkelte år, kan der muligvis forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare enkelte partier af ensilage i markstak. I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke-saftgivende ensilage må placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak under visse omstændigheder kan medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderremner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilage-markstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte på marken i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Der stilles vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort m.v. og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på et anlæg godkendt til opbevaring af ensilage eller gødning, og at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken.

Grundet risiko for overfladeafstrømning til overfladevand, stilles der vilkår om, at ensilage-markstakke ikke må placeres på arealer, der skræner mere end 6 grader mod overfladevande, uanset afstanden til disse.

Lavbundsarealer uden okkerklasse har et ringe indhold af jern i jorden og dermed en ringe evne til at binde partikulært fosfor, hvorfor arealerne er risikoarealer mht. fosforudvaskning. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på lavbundsarealer uden okkerklasse, da der kan være en større risiko for udvaskning fra disse arealer, jf. bilag 15 og 16.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 12 i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst muligt udstrækning placeres tæt på udfodringsstedet, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

FYRINGSANLÆG

Stuehuset opvarmes via overskudsvarme fra mælkekølingsanlægget, hvilket anset som værende BAT.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE OG BRÆNDSTOF

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune ved tilsyn registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Fabrikant	Type nr.	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Maskinhus (I) på betongulv	Ukendt	Ukendt	1990	2.500 liter dieselolie

Olietanken er placeret inde i maskinhuset over grusbund. Ejer har oplyst, at ved lækage på tanken vil olien ikke løbe ud af huset. Tanken er placeret tilbagetrukket og der er derfor ikke umiddelbart risiko for påkørsel.

I BBR er ovenstående tank ikke registreret. Der er derimod fortsat registreret en underjordisk tank < 6000 L, opført i 1978, som ansøger ved tilsyn i 2007 oplyste var blevet sløjfet i 1982/1983, og det blev aftalt, at ansøger skulle indsende oplysningerne til BBR. Holstebro Kommune gør derfor opmærksom på, at manglende oplysning om etablering og sløjfning af olietanke er en overtrædelse af olietankbekendtgørelsen, og ansøger skal hurtigst muligt indsende blanket med anmeldelse af sløjfning af den gamle tank, og etablering af den nye. Blanketten kan findes på www.holstebro.dk.

Opbevaring af anden olie

På ejendommen opbevares olie i olietromler med tætsluttende låg. Tromlerne er placeret i et hjørne af maskinhuset, således at risikoen for påkørsel minimeres.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

AFFALD

Affald fra ejendommen håndteres iht. Skema 4. Der opbevares ikke spildolie på ejendommen, da al service på kørende materiel foretages af eksternt firma.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 4. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Type	Opbevaring	Bortskaffelse
Erhvervsaffald (brandbart)	Fast container	Vognmand 2 x pr. mdr. afhænder til erhvervs-genbrugspladsen
Medicinrester og kanyler	Fast container	Vognmand 2 x pr. mdr. afhænder til erhvervs-genbrugspladsen
Kemikalieaffald	Opbevares i de dunke de er købt. Dunkene placeres i kemikalierum i maskinhuset.	Erhvervs-genbrugspladsen
Jern	Container	Afhentes af skrothandler
Papir /pap	Container	Erhvervs-genbrugspladsen
Glas		Erhvervs-genbrugspladsen
Plast	Under halvtag ved vaskepladsen	Afhentes to gange årligt af vognmand og afhændes til erhvervs-genbrugspladsen
Spildolie	Opbevares ikke på ejendommen	---

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpene vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

DØDE DYR

Døde dyr opbevares indtil afhentning ved gylletank/vaskeplads jf. bilag 5. Dyrene overdækkes med plastik. Dyrene tilmeldes straks hos DAKA for at undgå uhygiejniske forhold, og afhentning sker typisk indenfor normal arbejdstid.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at placering af en cementeret opbevaringsplads på den ansøgte lokalitet ikke vil medføre væsentlige landskabelige forringelser eller gener for omgivelserne. Fødevarestyrelsen er myndighed vedr. bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, og da husdyrbruget ved ændring af dyreenhedsdefinitionen pr. 1. august 2009/2010 overstiger 500 DE, så gælder, at henlæggelse af døde dyr skal ske på cementeret underlag, som er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning. Herudover skal der udarbejdes en sundhedsrådgivningsaftale med en praktiserende dyrlæge og en smittebeskyttelsesplan med den sundhedsrådgivende dyrlæge. Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af fødevarestyrelsen. Holstebro Kommune vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at placeringen af opbevaringspladsen for døde dyr indgår i smittebeskyttelsesplanen for den samlede bedrift.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen uanset placering indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet i øvrigt er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav. Derved er der ikke særlige forhold, som taler for yderligere vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

Opbevaring

Sprøjtemedler og kemikalier opbevares i aflåst skab i maskinhuset uden afløb og med fast bund (se bilag 5). I tilfælde af spild kan opsamling ske med savsmuld. Medicin opbevares adskilt fra fødevarer, herunder mælk.

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

Håndtering af marksprøjte

Påfyldning og rengøring af marksprøjten sker på en vaskeplads (se bilag 5). Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig årsag til punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes, og at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning.

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Opbevaringskapacitet

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet er der fra det ansøgte dyrehold en produktion på 17.096 m³ gylle pr. år, inkl. vaskevand, regnvand etc.

I nedenstående skema angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 5. Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning – se bilag 2 og 4

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10-års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
1.1.8 Gyllebeholder I	1991	2002	1.840
1.1.9 Gyllebeholder II	2002	---	2.900
1.1.10 Gylletank III	2009	---	4.500
1.1.11 Ny gylletank	projekteret	---	4.500
1.1.12 Kanaler		---	2.000
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			15.740

På husdyrbruget er der jf. ovenstående en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 11 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Gyllebeholderne 1.1.8, 1.1.9, 1.1.10 og 1.1.11 er ikke forsynet med fast overdækning. Fast overdækning af gyllebeholdere er en ammoniakreducerende teknologi. I henhold til den samlede vurdering af anvendelse af BAT, som er foretaget i afsnittet om ammoniak på side 37, overholder husdyrbruget BAT-emissionsgrænserne for ammoniak, og der stilles derfor ikke vilkår om fast overdækning af gyllebeholderne.

Der skal, i mangel af fast overdækning, opretholdes naturligt flydelag på gyllebeholderne, og føres logbog i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at BAT til gødningsopbevaring desuden omfatter følgende tiltag:

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Der stilles vilkår til sikring af, at gyllebeholderne årligt inspiceres, og at husdyrbruget altid råder over min. 9 mdr. opbevaringskapacitet. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Såfremt påfyldning sker, med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning fremgår af bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen). I henhold til denne skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke yderligere skærpende vilkår.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares på en møddingsplads med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken så-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

fremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke let vil kunne give anledning til punktkildeforurening, eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret for lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

Det fremgår af ansøgningen, at det ansøgte dyrehold producerer ca. 1.814 m³ dybstrøelse/fast møg årligt. Heraf udbringes ifølge ansøgningen 65 % direkte fra stald til mark, uden ophold på møddingsplads eller i markstak. Af de øvrige 35 % opbevares halvdelen på møddingspladsen, som er 15 x 20 m og kan rumme ca. 765 m³ ifølge ansøgningen. Den anden halvdel opbevares i overdækket markstak.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med den beskrevne praksis kan opbevare dybstrøelse og fast møg miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med BAT.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 150 meter fra nabobeboelse, af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Der stilles vilkår om, at markstakkene ikke må ligge det samme sted i mere end 1 år og ikke det samme sted igen før efter 5 år. Yderligere stilles der vilkår om, at placeringen af markstakke løbende noteres på kortbilag, som et redskab til sikring af, at vilkår omkring markstakkenes placering overholdes.

Foderrester m.v.

Gødning, foderrester m.v. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er i ansøgningen beregnet til at være på 6.131 kg N / år, hvilket er en meremission på 2.734 kg N / år i forhold til den husdyrproduktion, som er godkendt i 2008. I henhold til husdyrlovens § 26 stk. 2, skal der desuden foretages en samlet vurdering af de udvidelser, der er sket siden 1. januar 2007. Ved den tidligere miljøgodkendte udvidelse i 2008 blev husdyrbrugets merudledning af ammoniak beregnet til 1.114 kg N/år, og sammenlagt er den samlede meremission (i forhold til den husdyrproduktion, som var gældende 1. januar 2007) således 3.888 kg N/år.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 6. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg og gødningslagre

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.098 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	2.379 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Emission fra lagre af flydende husdyrgødning	927 kg N / år
Emission fra lagre af fast gødning	554 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse	5.958 kg N / år
Meremission (i forhold til miljøgodkendelse af september 2008)	2.561 kg N / år
Meremission (i forhold til 1. januar 2007)	3.675 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Krav om 25 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er gylleforsuring og 65 % direkte udbragt fast gødning. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Skema 7. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget

Dyretype	antal dyr	DE	BAT-niveau	maksimal N-udledning
malkekvæg på gylle	556	778	6,9 kg N/dyr	3.836,4 kg N
malkekvæg, dybstrøelse	69		14,4 kg N/dyr	993,6 kg N
kvier (6 - 25 mdr.) på gylle	472		2,22 kg N/dyr	1.049,8 kg N
småkalve	166		2,83 kg N/dyr	469,8 kg N
tyrekalve	17,4	2,05	1,22 kg N/dyr	21,2 kg N
Samlet emissionsgrænse for husdyrbruget				6.370,8 kg N

Af ovenstående skema fremgår en beregning af den samlede maksimale ammoniakfordampning, som må udledes fra husdyrbrugets stalde og lagre, i henhold til Miljøstyrelsens BAT emissionsgrænseværdier for malkekvæg. Det er estimeret at de 75 malkekøer, som går på dybstrøelse med lang ædeplads med spalter og ringkanal, fordeler sig på 15 % spalter og 85 % dybstrøelse. Derved er der i alt 567 årskøer på gyllesystem, svarende til 778 DE, hvilket fastlægger BAT emissionsniveauet til 6,9 kg N/årsdyr, iflg. Miljøstyrelsen. For de resterende 58 malkekøer på dybstrøelse er BAT niveauet fastlagt til 14,4 kg N/årsdyr, som er den emission, der fremgår af bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse nr. 294 af 31/3 2009, bilag 3, tabel 1: 1 årsko uden opdræt (tung race), dybstrøelse hele arealet, referencestald. Ligeledes er BAT niveauet for småkalve og tyrekalve på dybstrøelse fastlagt som ammoniakemissionen fra referencestald (dybstrøelse hele arealet). De 313 tyrekalve 40-50 kg, svarende til 2,05 DE, er omregnet til $(2,05 \text{ DE} \times 8,5 \text{ dyr/DE}) = 17,4$ tyrekalve 0-6 mdr. BAT niveauet for kvierne, som går på gyllesystem, er fastlagt ud fra Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdi, fraregnet tid på græs, hvorved der

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

fås 472 årskvier, og korrigeret for alder: $(((((6+25) \times 0,0562) + 1,48) / 3,39) \times \text{emissionsniveau } 2,34) = 2,22 \text{ kg N/årsdyr.}$

Den ansøgte totale udledning er 5.958 kg N, og overholder således det beregnede BAT emissionsniveau som er 6.371 kg N. Som tidligere nævnt stilles vilkår som sikrer, at de anvendte ammoniakreducerende teknologier implementeres. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrbrugets ammoniakudledning fra stald og lager overholder krav om anvendelse af BAT.

Natura 2000-områder

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 42 og EF-habitatområde nr. 56, Sønder Feldborg Plantage. Mindsteafstanden hertil er ca. 6 kilometer. I området er blandt andet kortlagt naturtypen hængesæk med en tålegrænse overfor atmosfærisk kvælstof på kun 10-15 kg N/ha/år. Denne tålegrænse kan være overskredet allerede i dag.

Den aktuelle udvidelse af ejendommen vil, sammen med den tidligere miljøgodkendte udvidelse, medføre en beregningsmæssig merudledning af atmosfærisk kvælstof fra ejendommen på 3.675 kg N/år. På grund af afstanden ventes dog kun en ubetydelig negativ effekt på Natura 2000-området, og der er ikke udført beregninger over kvælstofnedfaldet.

Områder beskyttet af husdyrlovens § 7, naturbeskyttelseslovens § 3 samt højt målsatte naturområder

---

Der findes ikke indenfor en afstand af 1000 meter fra ejendommen naturtyper, som er omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen og som er forholdsvist højt målsat i regionplanen (B-målsat), er nogle eng- og mosearealer ved Savstrup Å med en flora af blandt andet maj-gøgeurt. Afstanden hertil er dog høj, ca. 6 km i vestlig retning, og vurderingen er den samme som for Natura 2000-området. Nær ved ejendommen begynder et større engområde, der dog er kulturpræget og lavt målsat i regionplanen – C.

LUGT

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves. Lugt fra

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget vurderes efter husdyrlovens beskyttelsesniveau ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet herunder angivet, hvilken af de to modeller der giver den længste geneafstand.

Skema 8. Beregning af lugtgeneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	779,94 meter (ny model)	(ikke beregnet)	(ikke beregnet)	(ikke beregnet)	Genekriterie overholdt. Ingen byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	569,10 meter (ny model)	(ikke beregnet)	(ikke beregnet)	(ikke beregnet)	Genekriterie overholdt. Ingen samlet bebyggelse indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	171,46 meter (ny model)	(ikke beregnet)	(ikke beregnet)	(ikke beregnet)	Genekriterie overholdt. Ingen nabo uden landbrugspligt indenfor 1,2 gange geneafstand

Nærmeste byzone er i Skave, ca. 5 km fra anlægget. Hogager er den nærmeste samlede bebyggelse, og ligger ca. 1,4 km fra anlægget. Abildholtvej 5 er den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, og ligger 600 meter fra anlægget.

Beregningerne viser således, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at husdyrbruget lader udføre lugtmålinger, samt at og at husdyrbruget gennemfører projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

TRANSPORT

Transportveje fremgår af bilag 8. I ansøgningen er oplyst, at transport hovedsageligt foregår indenfor normal arbejdstid, når ansøger selv transporterer, undtaget i spidsbelastningsperioder såsom høst, hvor der forekommer transport udover normal arbejdstid. Mælk afhentes p.t. tidlig nat, og dyr afhentes oftest tidlig morgen. Leveringstidspunkt for foder, brændstof m.m. har ansøger ikke indflydelse på. Der er oplyst følgende antal af transporter om året i ansøgningen:

Skema 9. Oversigt over antallet af årlige transporter

Type	Antal transporter		
	før 05.09.2008	før 30.09.2010	efter 30.09.2010
Indkøbte foderstoffer	30	40	50
Dieselolie	12	15	18
Husdyr til/fra ejendommen	25	25	30
Mælk	182	182	182
Husdyrgødning			
▪ traktor, offentlig vej	70	70	180
▪ traktor, ikke offentlig vej	180	180	180
▪ lastbiltransporter	0	150	215
Grovfoder			
▪ offentlig vej	170	200	180
▪ ikke offentlig vej	300	400	400
Dyrlæge	50	50	50
Andre (erhvervsaffald)	25	25	25
Syretransporter	0	9	9
Antal transporter i alt	1.044	1.346	1.519

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved f.eks. valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af eksisterende husdyrbrug.

Antallet af transporter ad Abildholtvej og forbi nabobeboelser m.fl. vil blive forøget. Udvidelsen i DE siden 1. januar 2007 er på cirka 380 %. Antallet af transporter øges ikke tilsvarende (45 %), ligger normalt i dagtimerne og vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad man kan forvente. På baggrund heraf forventes det, at transporterne ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Transportruter for husdyrgødning fremgår af bilag 8. Ruten går gennem Mejrup Kirkeby, Skave og Borbjerg byzoner, Hogager (ikke byzone) og tæt udenom Hodsager (Herning Kommune). Holstebro Kommune vurderer, at der ikke er rationelle alternative ruter, og eftersom flere af ruterne fører til relativt få marker, vil transporten gennem de enkelte byzoner ikke være omfattende. Afstanden fra Abildholtvej 6 til de arealer, hvor ruterne fører gennem Mejrup Kirkeby og Borbjerg samt uden om Hodsager, er mere end 10 km lang. Der er i gældende lovgivning krav om, at transport af husdyrgødning over mere end 10 km skal foregå i lukket tankvogn, hvorved generne for omgivelserne reduceres, i forhold til transport i gyllevogn. Gennem Skave og Hogager er der ruter, som er under 10 km lange, og der er derfor ikke krav om transport i lukket tankvogn. Der stilles vilkår om, at transport af husdyrgødning så vidt muligt skal foregå uden om byzone eller samlet bebyggelse, og hvor dette ikke er muligt, skal transporten foregå i lukket tankvogn eller gyllevogn med slangedryppestop og spildbakke, så vidt muligt på hverdage i tidsrummet 8-16.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan kun regulere transporter fra eksterne transportører, såsom mælkevognen, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Holstebro Kommune kan derimod regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

STØJ

De nærmeste naboer, som primært må forventes at opleve støj fra anlægget, er Abildholtvej 4, 7, 8 og 9, som alle ligger indenfor ca. 400 meter, og alle er ejendomme med

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

landbrugspligt. Potentielle støjkilder på husdyrbruget er transport, som er beskrevet ovenfor, indblæsning af foder, foderblander, malkerobotter og pumpe til sprinkleranlæg.

Foderlevering

Der vil forekomme støj fra ejendommen i forbindelse med foderlevering, som sker ca. 1 gang om ugen jf. oplysningerne om antal transportere. Ansøger har ikke indflydelse på leveringstidspunkt.

Foderblander

Det er oplyst at der blandes foder hver dag mellem kl. 5 og kl. 12.

Malkeanlæg

Tidligere er oplyst, at vakuumpumper og kompressor i forbindelse med maleanlæg placeres i teknikrummet i den nye stald. Idet de er placeret indendørs for lukkede døre mindskes støjniveauet for de omkringboende. Malkerobotter og dermed kompressorer og pumper kører efter behov i hele døgnet.

Pumpe til sprinkleranlæg

Der er minimal støj fra den pumpe, som anvendes til udsprinkling af overfladevandet fra samletanken. Der er tale om en dykpumpe, som sidder nede i samletanken under vandspejlet. Pumpen skal sandsynligvis køre omkring 8 timer om ugen. På grund af pumpens forventede lave støjniveau og dennes placering nede i tanken, vurderes støjen ikke at udgøre et problem for de omkringboende.

Samlet vurdering af støj

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der jf. vilkår kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkilder indenfor normal arbejdstid, og ved de stillede vilkår.

STØV

Der kan opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde, snitning og strøning med halm og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget, transporterne og dybstrøelsesarealet stige, og det må forventes, at støvgener vil øges. Det vurderes primært at forekomme lokalt på ejendommen, men også naboejendommene

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Abildholtvej 4, 7, 8 og 9, som alle ligger indenfor ca. 400 meter kan muligvis opleve støvgener. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet.

Transport

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Foder

Der stilles vilkår om anvendelse af melcykloner, støvposer eller anden støvbegrænsende teknologi ved indblæsning af foder i siloer.

Samlet vurdering

Det vurderes, at der ikke vil forekomme væsentlige støvgener på naboejendommene, samt at kravet om anvendelse af BAT er opfyldt, såfremt god landmandspraksis og de stillede vilkår efterleves.

Lys

Der er dæmpet natbelysning i alle kostalde og vågelys i kviestalden. Desuden er der etableret hyggebelysning i gårdspladsen og arbejdslys (projektører) mellem stalde og fodersiloer / foderhuset. Dette lys er sensorstyret, og anvendes kun i forbindelse med læsning af foder – oftest mellem kl. 05.00 og 07.00.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende og forbigående trafikanter, da der er bygninger og bevoksning af træer m.v. mellem husdyrbruget og nærmeste naboejendomme og vejen.

Sensorstyret belysning og lavenergibelysning kan medvirke til at reducere energiforbruget på husdyrbruget, og der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med energigennemgangen skal undersøge muligheden for at spare energi ved anvendelse af sensorer eller lavenergibelysning.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema.

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 10. Husdyrbrugets håndtering af spildevand

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til dræn og videre til Abildholt Bæk. Fra foderlade ledes til faskine.
Vand fra ensilagepladser	Udsprinkles på bevokset areal
Vand fra møddingsplads (120 m ³)	Ledes til gyllebeholder.
Vand fra vaskeplads (50 m ³)	Ledes til gyllebeholder.
Vaskevand fra stalde (300 m ³)	Ledes til gyllekanaler.
Husspildevand	Mekanisk rensningsanlæg med nedsivning uden tilladelse (BBR-oplysning)
Vaskevand fra mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler.
Mælke-/malkerumsspildevand	Ledes til gyllekanaler.
Sanitært spildevand fra servicebygning	Skal ledes til et godkendt spildevandsanlæg. Toilet, bruser, håndvask m.v. må ikke etableres, før det kan kobles på et godkendt spildevandsanlæg. Ansøgning skal tilsendes Holstebro Kommune og behandles ikke i denne godkendelse.

Overfladevand fra udenomsarealer og tagvand fra bygningerne ledes til Abildholt Bæk via dræn, undtaget regnvand fra foderladen, der ledes til faskine (se afløbsplan på bilag 3 og 7). På afløbsplanen er det angivet, at der fra det asfalterede område er en række riste der leder overfladevandet til Abildholt Bæk. For at sikre vandløbet mod forurening stilles der vilkår om, at de områder, som ristene afleder vand fra skal holdes rene, så der ikke ligger foderspild, husdyrgødning eller andet der kan give anledning til forurening/belastning af vandløbet. Desuden stilles vilkår om, at tagvand fra de nye bygninger, som der er ansøgt om (1.1.5 kviestald, 1.1.6 kostald og forlængelse af foderladen) skal bortledes til regnvandsfaskiner, som skal etableres samtidig med de nye bygninger. Der gøres opmærksom på, at der skal indgives en byggeanmeldelse inden etablering af faskiner.

Udsprinkling af overfladevand fra ensilagepladser

Der er i forbindelse med forrige ansøgning om miljøgodkendelse ansøgt om etablering af anlæg til permanent udsprinkling af overfladevand fra plansiloanlægget på husdyrbruget, på et græsareal gennem et separat anlæg, der er dimensioneret til formålet. På den måde udbringes overfladevandet (regnvand) løbende. Det ønskes nu at udvide anlægget, så også overfladevandet fra de nye plansiloer udsprinkles. Se udsprinklingsareal bilag 7.

Der vil være et mindre udtræk af næringsstoffer fra den opbevarede ensilage samt evt. spild ved læsning af fodervogne m.v. Mængden af næringsstoffer vil være meget lille i forhold til den samlede volumen. Af bilag 6 fremgår dimensioneringen af anlægget, som det er ansøgt. Det fremgår, at plansiloanlægget etableres efter landbrugets byggeblad nr. 103.03-02. Der stilles vilkår om, at byggebladets forskrifter skal overholdes, samt at anlægget skal opføres som beskrevet på bilag 6.

Med de stillede vilkår vurderes det, at regnvand fra ensilagepladserne kan udsprinkles uden væsentlige miljømæssige konsekvenser for omgivelserne. Der gøres opmærksom på, at anlægget skal forhåndsanmeldes til Holstebro Kommunes afdeling for Byggeri og Ejendomme.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

SKADEDYR

Rotter

Ejendommen forebygger forekomsten af rotter via opsatte rottekasser og til dels via katten. Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levedmuligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Neporex udvandes i dybstrøelse efter strøning, til bekæmpelse af fluelarver om sommeren. Der er stillet vilkår om, at der på husdyrbruget skal foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Gylleuheld

Overpumpning af gylle sker altid under opsyn og med gyllevogn med egen pumpe og returløb. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet, oplyser ansøger at gyllen pga. terrænets fald vil løbe mod syd, hvor der er en lavning. Der er ingen dræn eller vandløb i området.

Fra staldene 1.1.1, 1.1.5 og 1.1.6 er terrænet svagt hældende mod Abildholt Bæk. Ansøger oplyser at udslip fra forsøringsanlæg eller stalde ikke kan ske i praksis, idet der er en kant i stalden, som gør at gyllen skal stå næsten 40 cm over spalterne, inden det kan løbe ud af stalden og mod Abildholt Bæk, og der er tilsyn i staldene flere gange dagligt.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, som er fremsendt til Holstebro Kommune. Det er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l. Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. Beredskabsplanen indeholder bl.a. et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af, at beredskabsplanen løbende holdes opdateret. Det vurderes, at husdyrbrugets praksis ved uheld lever op til BAT.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

- Energi:**
- Der anvendes naturlig ventilation i alle stalde.
  - Der er etableret natbelysning i staldene, så der bruges mindre strøm i stalden til lys om natten.
  - Der er styring på gårdbelysningen for at lyset ikke skal være tændt om natten.
  - Sensorstyring af lysprojektorer mellem stalde og foderlade.
  - Varme fra mælkekølingsanlægget genindvindes og bruges til opvarmning af rengø-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- ringsvand og varme til stuehuset.
- Vakuumpumpen til malkerobotterne er frekvensstyret og dermed energibesparende.
  - Årlig ekstern kontrol af mælkekøleanlæg.
- Ammoniak:**
- Der etableres forsøringsanlæg som forsurer al gylle på husdyrbruget, hvilket forventeligt reducerer ammoniakfordampningen fra stalden med 50 %.
- Vand:**
- Vaskevand fra mælkekølingsanlægget genanvendes til drikkevand til køerne.
  - Der investeres i malkerobotter, hvorved mængden af rengøringsvand i stalden forventeligt falder fra 500 m³ årligt til 200 m³ årligt.
  - Mængden af vand i malkeanlægget reduceres til et minimum.
- Management:**
- Godt landmandskab
  - Kvægbrugskonsulentrådgivning 4 gange årligt, hvor der tages analyser af foder og laves foderplaner.
  - Der anvendes endagsfoderkontrol (kvægnøglen), hvilket bruges til at optimere foderforbruget og dermed spare på ressourcerne. Foderkontrol udføres hver måned.
  - Der er etableret grovfodersiloer tæt på staldanlæg for at minimere den interne transport af grovfoder.
  - Sundhedsrådgivning med ugentligt dyrlægebesøg.
  - Der er aftale med Infarm om kontrol af forsøringsanlæg.
  - Ansøger og ansatte holdes ajour ved kurser og faglitteratur.
  - Der er udarbejdet APV.

Ressourceforbrug

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 11. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før 05.09.2008	Forbrug før 30.09.2010	Forbrug efter 30.09.2010
EL forbrug	160.000 kWh	180.000 kWh	280.000* kWh
Vand (drikkevand, vask og rengøring)	6.500 m ³	12.000 m ³	33.350 m ³
Dieselolie	12.000 L	14.000 L	20.000 L

* hertil kommer elforbrug ved markvanding, som varierer fra år til år

Ud fra www.energiguide.dk er det typiske energiforbrug pr. årsko 870 kWh, svarende til 544.000 kWh for 625 årskøer. Et anslået forbrug på 280.000 kWh (ekskl. markvanding) vurderes derfor umiddelbart at være underestimeret. Det er stillet vilkår om, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsjournal (bilag 23), med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget. Desuden udarbejdes lovpligtige gødningsplaner, gødningsregnskab og sprøjtejournaler, hvor såvel forbrug af handelsgødning, husdyrgødning og bekæmpelsesmidler dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget.

Ansøger har oplyst, at ved seneste udvidelse blev foretaget en energigennemgang af husdyrbruget med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Der forefindes imidlertid ikke dokumentation herfor. Der stilles derfor vilkår om, at det nye byggeri skal gennemgås af en energifaglig konsulent i projekteringsfasen, og at det eksisterende byggeri skal være gennemgået indenfor 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen, dvs. senest den 30. september 2012. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at en energigennemgang som udgangspunkt skal foretages hvert 5. år, men såfremt energiforbruget ikke overstiger det beregnede jf. www.energiguide.dk, vurderes det ikke at være

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

nødvendigt. Ansøger har i den forbindelse fremført, at der ikke vil være flere besparelser at hente efter energigennemgangen i projekteringsfasen. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller lign.

Malkeanlæg

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor løbende vedligeholdes og rengøres, så energiforbruget er mindst muligt. Der stilles vilkår om, at anlægget løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af autoriserede teknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

BAT

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En del af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.
-

Holstebro Kommunes vurderer desuden, at godt management omfatter:

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af hvert område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, anvender BAT til management.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets udbringningsarealer

HUSDYRBRUGETS AREALER

¾ af den husdyrgødning, som fremover produceres på Abildholtvej 6, udbringes på udspretningsarealer og afgræsningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget Abildholtvej 6. Den resterende ¼ afsættes til gyllemodtagere.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 323,49 ha, og derudover afgræses arealer udenfor harmoniarealet / udspretningsarealet. Aftalearealer, hvortil der afsættes gylle, og som ikke er omfattet af selvstændig miljøgodkendelse, udgør 245,39 ha. Udspretningsarealerne og aftalearealerne fremgår af nedenstående skema og bilag 9, 10 m.fl.

Skema 12. Ejede og forpagtede udspretningsarealer samt aftalearealer uden selvstændig arealgodkendelse

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede og forpagtede arealer		
1-0	3,53	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
1-1	0,39	
2-0	2,53	
3-0	3,73	
4-0	4,36	
5-0	4,50	
6-0	4,14	
7-0	4,93	
9-0	1,60	
11-0	4,99	
12-0	5,21	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
13-0	7,18	delvist ejet af Knud Haugaard Madsen, Vester Feldborgvej 5, 7500 Holstebro
14-0	4,92	delvist ejet af Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro
15-0	6,37	
16-0	5,17	
17-0	3,13	
18-0	5,54	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
19-0	5,91	
20-0	5,04	
21-0	2,88	
22-0	2,39	
22-1	16,20	
23-0	9,77	
24-0	12,48	
25-0	5,71	Grethe Elisabeth Klausen, Hornstrupvej 2, 7500 Holstebro
27-0	4,11	
29-0	13,69	
29-1	4,49	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
30-0	5,51	Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro og Niels Yde, Mølleparken 10, 7540 Haderup
31-0	3,92	Svend Yde, Vester Feldborgvej 7, 7500 Holstebro

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr	Ha	Ejerforhold
32-0	8,99	
33-0	24,71	
34-0	3,54	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
35-0	10,46	
36-0	4,36	
37-0	2,52	
38-0	2,01	
39-0	6,10	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
40-0	8,88	Maja Vita Jensen, Brunbjergvej 3, 7500 Holstebro
41-0	5,64	
42-0	4,20	Kaj Frede Pedersen, Hogagervej 6, 7500 Holstebro
43-0	2,40	
43-1	2,26	
46-0	5,78	Flemming Offersgård Pedersen, Tinkerdalsvej 6, 7500 Holstebro
47-0	2,03	
48-0	10,87	Egon Vilfred Pedersen, Tinkerdalsvej 7, 7500 Holstebro
49-0	6,05	
49-1	0,38	
50-0	6,09	Tage Kristensen, Brunbjergvej 1, 7500 Holstebro
51-0	5,91	
52-0	0,24	
61-0	7,81	Rigmor Pagter Nørgaard, Abildholtvej 4, 7500 Holstebro
62-0	6,28	
62-1	1,00	
63-0	5,28	
63-1	1,93	
64-0	2,87	
26-0a	2,19	Grethe Elisabeth Klausen, Hornstrupvej 2, 7500 Holstebro
26-0b	1,24	
71-0a	4,42	Michael Johannes Kjærgaard, Hodsagervej 22, 7500 Holstebro
71-0b	1,17	
Obj-160	0,02	Grethe Elisabeth Klausen, Hornstrupvej 2, 7500 Holstebro
Obj-210	1,20	Henrik Brinch Vestergaard, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro
i alt	323,14	ha ejet og forpagtet udspretningsareal

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Marknr	Ha	Gyllemodtager uden selvstændig miljøgodkendelse
Gylleaftale 1	9,33	Gyllemodtager Poul Erik Dam Vestergård, Langgade 102, 7500 Holstebro CVR nr. 28678959 Arealer i Holstebro Kommune.
Gylleaftale 2	15,24	
Gylleaftale 3	2,78	
Gylleaftale 5	1,12	
Obj-166	16,68	
Obj-167	3,42	Gyllemodtager Poul Erik Dam Vestergård, Langgade 102, 7500 Holstebro CVR nr. 28678959 Arealer i Herning Kommune. Herning Kommunes vurdering fremgår af bilag 22
Obj-168	4,21	
Obj-169	2,73	
Obj-170	3,15	
Obj-171	12,89	
Obj-172	8,73	
Obj-173	5,36	
Obj-174	2,21	
obj 184	8,87	
i alt	96,73	
Obj-215	1,96	Gyllemodtager Anders Mortensen, Morrevej 5, 7500 Holstebro. CVR nr. 20536691 Arealer beliggende i Holstebro Kommune.
Obj-216	10,13	
Obj-217	5,12	
Obj-218	0,85	
Obj-219	3,36	
Obj-220	6,94	
i alt	28,36	ha gylleaftaleareal, tilhørende Morrevej 5
Obj-224	4,28	Gyllemodtager Erik Holmgård, Trabjergvej 13, 7500 Holstebro Kommune CVR nr. 27221912
Obj-225	2,91	
Obj-228	2,68	
obj-229	9,85	
i alt	19,72	ha gylleaftaleareal, tilhørende Trabjergvej 13
Gylleaftale Hornstrup 1	13,69	Gyllemodtager Svend Hornstrup, Hogagervej 14, 7500 Holstebro CVR nr. 17941380
Gylleaftale Hornstrup 2	11,59	
i alt	25,28	ha gylleaftaleareal, tilhørende Hogagervej 14
Heilskov 1	2,80	Gyllemodtager Knud Heilskov Sørensen, Neder Savstrupvej 3, 7500 Holstebro CVR nr. 12112718
Heilskov 1-1	0,32	
Heilskov 2-0	2,46	
Heilskov 3-0	2,27	
Heilskov 4-0	3,61	
Heilskov 5-0	1,33	
Heilskov 5-1	1,02	
Heilskov 6-0	3,12	
Heilskov 6-1	0,92	
Heilskov 6-2	1,00	
Heilskov 7-1	1,38	
Heilskov 8-0	1,10	
Heilskov 9-0	3,29	
Heilskov 10-0	2,11	
i alt	26,73	ha gylleaftaleareal, tilhørende Neder Savstrupvej 3

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Marknr	Ha	Gyllemodtager uden selvstændig miljøgodkendelse
Bjarne 1-0	1,69	Gyllemodtager Bjarne Lund Jensen, Skivevej 141, 7500 Holstebro CVR nr. 13729980
Bjarne 2-0	3,00	
Bjarne 3-0	2,71	
Bjarne 6-0	3,44	
Bjarne 6-1	3,49	
i alt	14,33	
i alt	211,14	ha gylleaftaleareal uden miljøgodkendelse

Foruden det gylleaftaleareal, der fremgår af ovenstående skema, afgives også gylle til gyllemodtager Jan Nørgaard Nielsen, Trabjergvej 5, 7500 Holstebro (CVR nr. 82378359), gyllemodtager Jens-Viggo Søndermark, Sønder Majgårdvej 4, 7500 Holstebro (CVR nr. 20848243), samt gyllemodtager Arne Almholt, Vistorpvej 1, 7540 Haderup (CVR nr. 28629559), hvor der udarbejdes 3 selvstændige miljøgodkendelser efter § 16 i husdyrloven. Arealerne er derfor ikke vurderet yderligere i nærværende miljøgodkendelse. De 2 førstnævnte udarbejdes af Holstebro Kommune og meddeles samtidig med miljøgodkendelse af Abildholtvej 6. Den sidstnævnte udarbejdes af Herning Kommune i efteråret 2010 og forventes at blive meddelt inden udgangen af 2010. Der stilles vilkår om, at dyreholdet på Abildholtvej 6 kun må udvides i det omfang, der foreligger en meddelt § 16 godkendelse på de arealer, der skal modtage gylle fra de pågældende dyr, såfremt modtageren er Arne Almholt.

Det er i ansøgningen oplyst, at 50 årskvier går på græs 6 mdr. om året på arealer, der ligger udenfor udspretnings-/harmoniarealet. Disse arealer fremgår af bilag 21.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger på de gylleaftalearealer, der fremgår af ovenstående skema. Arealernes robusthed er vurderet i afsnit om grundvand, natur og Natura 2000. Det vurderes sammenfattende, at arealerne kan anvendes til udbringning af husdyrgødning uden væsentlig virkning på miljøet, og da der ikke vurderes at være behov for skærpende vilkår, stilles ikke krav om selvstændig § 16 arealgodkendelse af arealerne, og derfor indgår arealerne i nærværende godkendelse. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at gylle fra husdyrbruget Abildholtvej 6 kun må spredes på de af gyllemodtagerens arealer, der fremgår af ovenstående skema, og ikke på gyllemodtagerens evt. øvrige marker, som ikke er vurderet. Såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer derved er fuldt udnyttet, kan der ikke udsprede gylle på de samme arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom, og ej heller indgås andre gylleaftaler på de angivne udspretningsarealer.

Udskiftning af udbringningsarealer

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra Holstebro Kommune.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

HUSDYRGØDNING

I nedenstående skema fremgår mængde og type af husdyrgødning, som produceres på husdyrbruget, udbringes på ejede og forpagtede arealer, afsættes ved afgræsning og afsættes ved gylleaftaler.

Skema 13. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer	Kvæggylle	61.190	9.181	609,93
	Dybstrøelse	11.891	1.777	116,85
	Afsat ved afgræsning	1.206	248	16,10
Afgræsning udenfor harmoniareal	Afsat ved afgræsning			12,07
Afsat til Sønder Majgårdvej 4	Kvæggylle	3.200	482	32,00
Afsat til Morrevej 5	Kvæggylle	3.658	551	36,60
Afsat til Trabjergvej 13	Kvæggylle	2.750	414	27,50
Afsat til Trabjergvej 5	Kvæggylle	3.350	505	33,50
Afsat til Langgade 102	Kvæggylle	16.200	2.441	162,00
Afsat til Hogagervej 14	Kvæggylle	3.500	529	35,00
Afsat til Neder Savstrupvej 3	Kvæggylle	3.740	564	37,40
Afsat til Skivevej 141	Kvæggylle	2.000	301	20,00
Afsat til Vistorpvej 1	Kvæggylle	3.800	573	38,00
I alt - dyrehold på Abildholtvej 6	Kvæg – gylle og dybstrøelse			1.176,95

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning, som tilføres det ejede og forpagtede udspretningsareal, samt gylleaftalearealer uden selvstændig miljøgodkendelse, ikke må afvige fra det i Skema 13 angivne.

Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). Ansøger vil fremover anvende husdyrgødningsbekendtgørelsens særlige mulighed for at udbringe op til 2,3 DE/ha, jf. § 27 stk. 3, hvilket er betinget af, at:

- mindst 2/3 af den udbragte husdyrgødning stammer fra kvæg;
- mindst 70 % af udspretningsarealet dyrkes med foderroer, permanent græs, græs i om-drift eller græsefterafgrøder udlagt i vårbyg, helsæd, grønkorn eller majs.
- husdyrgødning ikke udbringes 31/8-1/3 på græsarealer, som opløjes i samme planpe-riode
- pløjning efterfølges af afgrøde med kvælstofbehov
- græsarealer kun opløjes 1/3-1/6
- græsefterafgrøder tidligst nedpløjes eller nedvisnes 1/3
- der ikke dyrkes bælg-sæd eller kløver, undtaget kløvergræs med mindre end 50 % kløver
- der foretages dokumenterede N- og P-analyser af jorden mindst hver 3. år / 5 ha

Der udbringes i ansøgt drift 2,3 DE/ha (742,88 DE på 323,14 ha ejede og forpagtede ud-bringningsarealer). Harmonikravet er derfor overholdt, såfremt betingelserne i husdyrgød-ningsbekendtgørelsens bilag 2 er overholdt, jf. ovenstående.

Udbringning af husdyrgødning

Oplyst i ansøgningen

Det er oplyst i ansøgningen, at der hvert år udarbejdes en mark- og gødningsplan, hvor-ved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvæl-stofudnyttelsen. Gyllen nedfældes eller slangeudlægges. Der vil forekomme ammoniakfor-dampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt.

nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. An-søger vurderer, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT, som er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyr-gødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur (sort jord og græs indenfor bufferzoner til §7 arealer),
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 5. Gener i forbindelse hermed er vurderet i afsnit om transport på side 41.

Bynære udspretningsarealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 må udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, ikke ske i weekend og på helligdage. Ingen af de ejede eller forpagtede udbringningsarealer, samt gylleaftalearealer der ikke er omfattet af selvstændig miljøgodkendelse, ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller lokalplanlagte boligområder på godkendelsestidspunktet. Holstebro Kommune vurderer at generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, er begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode. Det vurderes, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde mark- og gødningsplaner,
- at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning,
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform,
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold, der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning, såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- behandling af husdyrgødning m.h.p. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Der stilles derfor vilkår til sikring af ovenstående, bl.a. at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning med den beskrevne udbringning i ansøgningen, de stillede vilkår og gældende lovgivning.

Udbringingsarealerne grænser ikke op til højt målsatte og kvælstoffølsomme naturområder.

SÆDSKIFTE

Arealerne drives med sædskifte K12 jf. ansøgningen, da dette er en forudsætning for anvendelse af forhøjet harmonitryk op til 2,3 DE/ha for kvægejendomme. Anvendelse af dette sædskifte er reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2 (se afsnittet om harmonikrav ovenfor), og der stilles ikke yderligere vilkår herom.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

GRUNDVAND

Aftalearealerne mark nr. 7-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 15-1, 18-0, 18-1, 18-2 og 18-3 ligger ikke i Holstebro Kommune, og der vurderes derfor ikke på disse. Se § 21 udtalelse fra Herning Kommune i bilag 22.

Områder med særlige drikkevandsinteresser

Udspretningsarealerne mark nr. 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 24-0, 25-0, 27-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 43-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 49-1, 50-0, 51-0, 52-0, 64-0, 26-0a, 26-0b og Obj-160 ligger helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser. Aftalearealerne mark nr. Bjarne 1, Bjarne 6, Bjarne 6-1, Gylleaftale Hornstrup 1 og Gylleaftale Hornstrup 2 ligger helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser.

Indvindingsoplande

Udspretningsarealerne mark nr. 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 27-0, 35-0, 36-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 50-0, 51-0, 52-0 og 64-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Sandagergård Vandværk. Aftalearealerne mark nr. Bjarne 1, Bjarne 2, Bjarne 3, Bjarne 6 og Bjarne 6-1 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Holstebro Vandværk. Aftalearealerne mark nr. Gylleaftale Hornstrup 1 og Gylleaftale Hornstrup 2 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Sandagergård Vandværk.

Nitratfølsomme indvindingsoplande

Udspretningsarealerne mark nr. 22-1, 24-0, 25-0, 27-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 42-0, 43-0, 43-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 49-1, 50-0, 51-0, 26-0a, 26-0b og Obj-160 ligger helt eller delvist indenfor nitratfølsomme indvindingsopland.

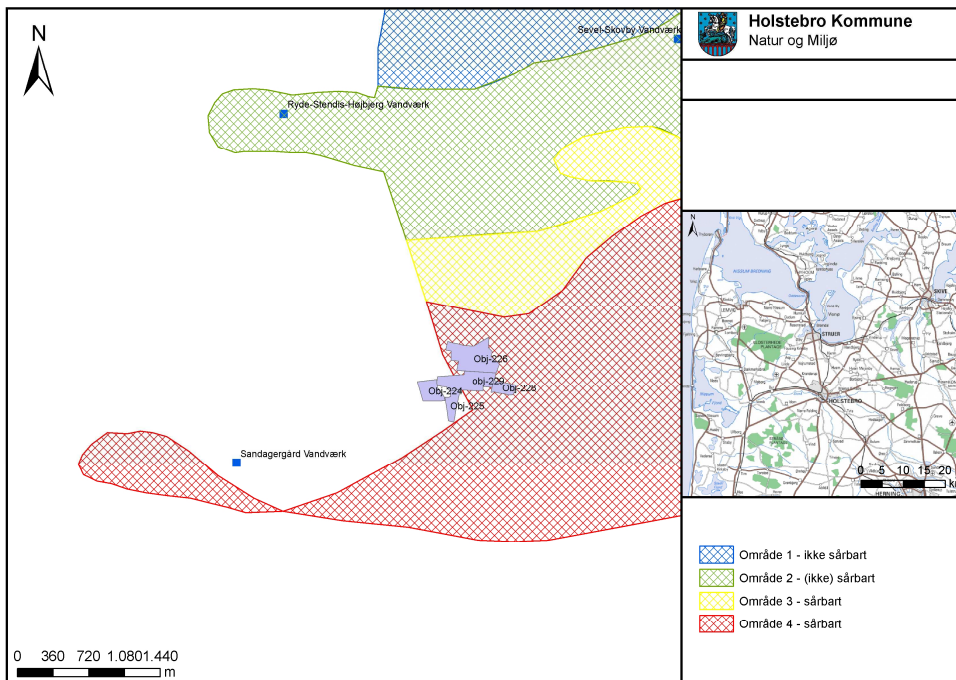
Indsatsplaner

Aftalearealerne mark nr. Bjarne 6-0 og Bjarne 6-1 ligger helt indenfor indsatsplansområdet for Holstebro Vandværks kildeplads. Arealerne mark nr. 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 27-0, 35-0, 36-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 50-0, 51-0, 52-0, 64-0, Gylleaftale Hornstrup 1 og Gylleaftale Hornstrup 2 ligger indenfor område, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan, hvor kortlægningen er i gang og vi modtager afrapporteringen i 2014. Aftalearealerne mark nr. Obj-228 og obj-229, ligger helt eller delvist indenfor den del af Vinderup-magasinet, der er kortlagt som sårbart³.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor indsatsplanområder, områder med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsopland til et vandværk, nitratfølsomme indvindingsopland og 300 meters beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone).

---

³ Vinderup magasinet, Sårbarhedsvurdering, 2006, Watertech på vegne af Ringkøbing Amt

Figur 1 – Sårbarhedsvurdering af Vinderup-magasinet

Områder der vurderes

Der vurderes i det følgende derfor på udspretningsarealerne mark nr. mark nr. 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 24-0, 25-0, 27-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 43-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 49-1, 50-0, 51-0, 52-0, 64-0, 26-0a, 26-0b og Obj-160. Samt aftalearealerne mark nr. 7-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 15-1, 18-0, 18-1, 18-2, 18-3, Bjarne 1, Bjarne 2, Bjarne 3, Bjarne 6, Bjarne 6-1, Gylleaftale Hornstrup 1, Gylleaftale Hornstrup 2, Obj-228 og obj-229, da risiko for forurening af grundvandet kan forekomme her.

På grund af afstanden mellem de forskellige arealer, er disse inddelt i tre forskellige grupper:

Gruppe 1: Bjarne 1, Bjarne 2, Bjarne 3, Bjarne 6 og Bjarne 6-1

Gruppe 2: 7-0, Obj-228 og obj-229.

Gruppe 3: Gylleaftale Hornstrup 1, Gylleaftale Hornstrup 2, 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 24-0, 25-0, 27-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 43-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 49-1, 50-0, 51-0, 52-0, 64-0, 26-0a, 26-0b og Obj-160.

Gruppe 1 – Bjarne 1, Bjarne 2, Bjarne 3, Bjarne 6 og Bjarne 6-1

Terrænkoten for aftalearealerne ligger mellem 38 og 55 meter. I de omkringliggende boringer ses der i hovedtræk i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på mellem 11 og 20 meter over grundvandsspejlet, der kan være opsprækket, og et akkumuleret lerdække på mellem 0 og 4 meter under grundvandsspejlet. Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 17 og 24 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 30 til 25 og 25 til 22,5. Arealerne er placeret i grundvandsskel, og en evt. forurening vil derfor udbrede sig hurtigt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der er en nedafrettet gradient, hvor strømning af grundvand sker fra overfladen og ned til underliggende grundvand. Jordbundstypen ved aftalearealerne er lerblandet sandjord (JB 3-4) på nær ved mark nr. Bjarne 1-0, hvor jordbundstypen er sandblandet lerjord (JB 5-6). De nærmeste boringer anvendes til indvinding til privat husholdning og markvanding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden nogenlunde lerdække, hvor strømning af grundvand sker fra overfladen og ned til underliggende grundvand. Der foreligger ingen beregninger af udvaskningen af nitrat fra rodzonen på aftalearealerne.

Gruppe 2 – 7-0, Obj-228 og obj-229

Terrænkoten for aftalearealerne ligger mellem 39 og 55 meter lavest mod sydvest. I de omkringliggende boringer ses der i hovedtræk for aftalearealerne i de øverste 60 meter et akkumuleret lerdække på mellem 0 og 18 meter, der kan være opsprækket. Der ses et akkumuleret lerdække på mellem 0 og 15 meter under grundvandsspejlet. Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 15 og 29 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 30 til 25 og 30 til 27,5 faldende mod nordvest. Der er en nedafrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet. Jordbundstypen for aftalearealerne er lerblandet sandjord (JB 3-4). De nærmeste boringer anvendes til indvinding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden varierende lerdække, hvor strømning af grundvand sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Der er ingen tegn på nitratforening i boringer fra Sandagergård Vandværk. Sulfatindholdet i boringen 64.715 viste i 2006 en værdi på 80 mg/l. Det høje sulfatindhold i vandværkers råvand kan være tegn på at der foregår en pyritoxidation, hvilket er tegn på at nitrat reduceres og dermed at der er nitrat i grundvandet. Der er indsendt en fiktiv ansøgning nr. 20078, som viser en beregning af udvaskning af 48 mg nitrat/l fra rodzonen på aftalearealerne.

Gruppe 3 – Gylleaftale Hornstrup 1, Gylleaftale Hornstrup 2, 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 24-0, 25-0, 27-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 43-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 49-1, 50-0, 51-0, 52-0, 64-0, 26-0a, 26-0b og Obj-160

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 29 og 55 meter. I de omkringliggende boringer ses der i hovedtræk i de øverste 50 meter intet ler over grundvandsspejlet og et akkumuleret lerdække på 0 og 28 meter under grundvandsspejlet. Der er en tendens til at lerdækket bliver mindre mod øst. Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 2 og 4 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 32,5 og 25 meter og 32,5 og 27,5. Arealerne er lokaliseret nær grundvandsskel, og en evt. forurening, vil derfor udbrede sig hurtigt. Der er en nedafrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet. Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er grovsandet sand (JB 1). De nærmeste boringer anvendes til indvinding til privat husholdning og markvanding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække, hvor strømning af grundvand sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Der er ingen tegn på nitratforening i boringer fra Sandagergård Vandværk. Sulfatindholdet i boringen 64.715 viste i 2006 en værdi på 80 mg/l. Det høje sulfatindhold i vandværkers råvand kan være tegn på at der foregår en pyritoxidation, hvilket er tegn på at nitrat reduceres og dermed at der er nitrat i grundvandet. Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspre-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ningsarealerne er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 46 mg/l med en merbelastning på 2 mg/l, undtaget for markerne Gylleaftale Hornstrup 1 og 2, hvor der er indsendt en fiktiv ansøgning nr. 20078, som viser en beregnet nitratudvaskning på 60 mg/l.

Opsummering

Der gælder i hovedtræk for udspretningsarealerne mark nr. nr. 19-0, 20-0, 21-0, 22-0, 22-1, 23-0, 24-0, 25-0, 27-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 42-0, 43-0, 43-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 49-1, 50-0, 51-0, 52-0, 64-0, 26-0a, 26-0b og Obj-160 og for mark nr. 7-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 12-1, 13-0, 14-0, 15-0, 15-1, 18-0, 18-1, 18-2, 18-3, Bjarne 1, Bjarne 2, Bjarne 3, Bjarne 6, Bjarne 6-1, Gylleaftale Hornstrup 1, Gylleaftale Hornstrup 2, Obj-228 og obj-229 at lerdækket er dårligt, og strømningen af grundvand sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Lovgrundlag

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte ikke være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opadgående tendens af et forurenede stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 11, stk. 2 og 3 kan kommunen stille vilkår der skærper det fastlagte beskyttelsesniveau i forhold til bekendtgørelsens bilag 3 og 4, når der vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Jf. § 11, stk. 6 skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3, eller de efter stk. 2 og 4 fastsatte vilkår, vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale og lokale beskyttelsesinteresser.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til sikring af grundvandet. Grundlaget for de beregninger, som vurderingen er foretaget på baggrund af, sikres ved vilkår om mængde og type af husdyrgødning, som udbringes på arealerne.

BILAG IV-ARTER

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskædiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

- Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.
- Birkemus: Arten er ved den seneste pattedyratlas-undersøgelse ikke fundet i den sydøstlige del af kommunen.
- Odder: Arten forekommer givetvis i Savstrup Å, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Kommunen har ikke kendskab til fund fra nyere tid nær ejendommen.
- Grøn kølleguldsmed: Arten forekommer udbredt i Storå, men vurderes ikke at blive påvirket af projektet så længe reglerne for gødningshåndtering overholdes.
- Stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø: Ingen af disse arter er registreret i nærområdet til ejendommen eller udbringningsarealerne. Spidssnudet frø vides dog at forekomme nær udbringningsarealerne flere steder. Der stilles vilkår om, at der vil gælde krav om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af en af de ovennævnte paddearter.

NATURA 2000-OMRÅDER

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen⁴, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁵. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv, eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁶ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille

⁴ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁵ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁶ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkeligt til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Samtlige udbringningsarealer (ejede, forpagtede og aftalearealer uden selvstændig arealgodkendelse) i Holstebro Kommune er beliggende i oplandet til Natura 2000-området Nissum Fjord. Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinjer fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65, data fra Danmarks Miljøportal, oplandsanalysen⁷, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁸. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Holstebro Kommune er i gang med at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af landbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur og miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget som skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed. Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurderinger af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

BESKRIVELSE AF NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord (se bilag 18), som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområde (F38) og Ramsarområde (R4). Holstebro Kommune har iht. By- og Landskabsstyrelsen⁹ medtaget de supplerende høringsforslag i forbindelse med nærværende vurdering.

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i

⁷ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord.

⁸ Naturdatabasen, Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

⁹ I udkast til vejledning til bekendtgørelsen nr. 408 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter fremgår, at Naturklagenævnets afgørelse (Afgørelse ifbm. regionplantillæg med VVM-redegørelse for omfartsvej ved Strøby Egede i Vallø Kommune) fra 2006 har stadfæstet at høringsforslag skal inddrages i en konsekvensvurdering.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 161.525 ha og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 69 % af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 101.976 ha¹⁰. Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område¹¹.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition, er ikke medtaget, da ammoniakpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg og arealer ikke er relevant, grundet afstanden hertil. Deposition af ammoniak fra husdyrbruget forventes således ikke at påvirke udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord væsentligt. En vurdering af husdyrbrugets ammoniakdeposition på naturområder, herunder Natura 2000-områder, nær husdyrbruget, er foretaget i afsnittet om ammoniak på side 37.

Tabel 1. Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹².

Nr.	Naturtype
1150	Kystlaguner og strandsøer (særligt prioriteret)
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 2. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	

¹⁰ Ud fra gødningsregnskaberne, beregnet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

¹¹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹² By- og Landskabsstyrelsens opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Havterne	X	
Dværgerterne	X	

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355	Odder (særligt prioriteret)
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *"Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning."* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Tilstand

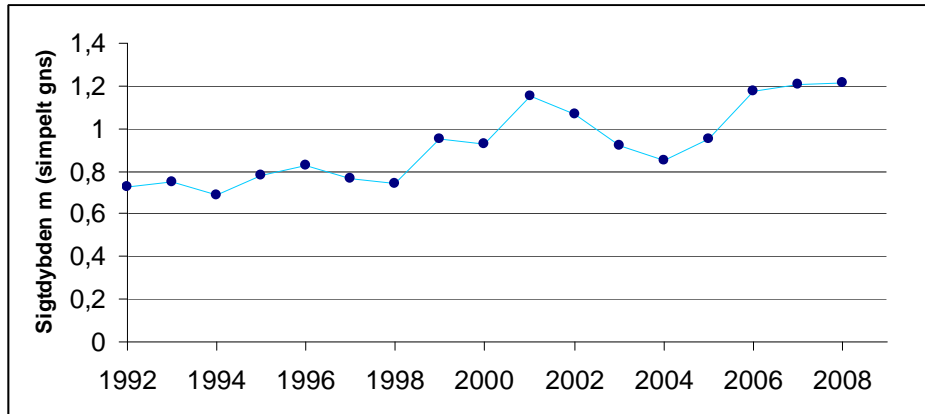
Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *"Næringsstofftilførslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer"* Samt *"Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet."*¹³

Det fremgår af Figur 2, at sigt dybden de sidste 5 år er blevet forbedret i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jf. oplandsanalysen¹⁴. Vandets klarhed (sigt dybden) er en god parameter til på enkel måde at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den

¹³ Basisanalysen, del II.

¹⁴ Oplandsanalysen 2006.

dårlige sigtddybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 2 Udvikling i sigtddybde i Felsted Kog (simpelt gns.)¹⁵

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen med næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn sø lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikerer, at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150), og begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁶. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn, som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på undervandsvegetation i Indfjorden. Tang Sø lever ikke op til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-oplandet. jf. basisanalysen.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)", og naturtypen lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

¹⁵ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

¹⁶ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand, som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover har spidsand, kobbersneppe, alm. ryle og brushane tidligere været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdrum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter, som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille kobbersneppe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersneppe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å, og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlamprettens forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer¹⁷. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, og arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningsområdet.

¹⁷ DFU-rapport 134-04.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet, vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningsområdet. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicider

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål at undersøge forekomsten af landbrugs herbicider i Nissum Fjord¹⁸. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicider, og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicider. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt¹⁹. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativt fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicider i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicider på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug og behandles derfor ikke yderligere.

¹⁸ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicider i Nissum Fjord

¹⁹ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - *Aquatic Toxicology* 82(1): 47-54.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II²⁰. Op-landsanalysens begrundelse for vigtigheden af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog, i forhold til den resterende del af Nissum Fjord, er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord, sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynder å's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²¹. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²². Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, og konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Yderligere er jordens fosforbindingskapacitet afgørende for, om fosfor tabes til vandmiljøet fra dyrkede jorde. Jorde med lav bindingskapacitet har således en øget risiko for tab af gødningsfosfor. Bindingskapaciteten varierer meget i Danmark. For jorde der ikke kan kategoriseres som lavbundsborde gælder, at jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig ned-

²⁰ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²¹ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²² Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

bør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²³. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold.

For lavbundslande (med eller uden okkerklasse) gælder, at arealernes årstidsvariation i vandmætningsgraden har afgørende betydning for tab af fosfor. Lavbundslande er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundslande har derfor periodisk eller permanent meget højt grundvandsspejl. Ikke vandmættede lande med et højt indhold af jern besidder (under aerobe forhold) en høj fosforbindingskapacitet. Ved vandmætning af jorden (anaerobe forhold) ophører jernets evne til at binde fosfor, og dermed øges udvaskningsrisikoen markant.

Oplandsanalysen indikerer, at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden. *"Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlig effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet"*²⁴. Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁵.

Dansk Landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører, ved fosfortal >4 ²⁶ (for lavbundshumuslande svarer dette niveau til, at forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal være større end 20).

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁷. Landbruget bidra-

²³ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²⁴ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

²⁵ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

²⁶ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

²⁷ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

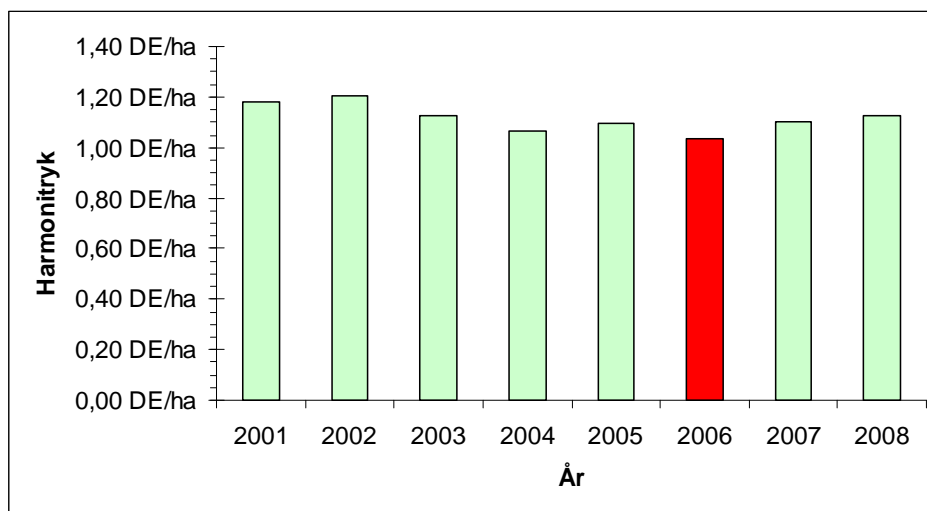
ger med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord²⁸. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 75,3 kg N²⁹.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er fordelt på ca. 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr³⁰.

Udviklingen i DE/ha fremgår af Figur 3 for den del af oplandet. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,06 DE/ha, det kan derfor konkluderes, at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

Figur 3 DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i årene 2001-2008³¹

²⁸ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁹ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

³⁰ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34 %) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2008 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,13 generelt for hele oplandet. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³², reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09³³. Holstebro Kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

HUSDYRBRUGETS FOSFORUDLEDNING

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der for arealer i oplandet til Nissum Fjord skal foretages en individuel vurdering af, hvorvidt fosforudledningen fra udbringningsarealerne påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt, eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, og hvorvidt der på det grundlag skal stilles skærpede vilkår ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³⁴ bilag 3. Vurderingen baseres på tabsrisiko og jordernes fosfortal, såfremt disse er tilgængelige.

Terrænforhold

Der laves en vurdering af risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer fra udspretningsarealerne. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning, med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning, er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende arealer ikke kan indgå i driften.

Der er på de ejede og forpagtede udbringningsarealer samt de gylleaftalearealer, der fremgår af Skema 12, som ikke har en selvstændig § 16 miljøgodkendelse, ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af søer, vandhuller, vand-

³¹ Beregnet ud fra gødningsregnskaber vha. CTtools. Conterra A/S har oplyst Holstebro Kommune, at gødningsregnskaberne i 2006 var behæftet med fejl, hvorfor 2006 ikke bør indgå i vurderinger.

³² Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

³³ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

³⁴ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

løb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning pga. terrænforhold.

Lavbundsarealer og dræn- / detailafvandingsforhold

Følgende ejede og forpagtede marker har lavbundsområder med eller uden okkerklasse eller ligger på drænede arealer: 42-0 og 43-0 (drænede), 46-0 (drænet lavbund), 6-0, 7-0, 9-0, 18-0, 29-1, 33-0, 34-0, 49-1 (vandløbsnær lavbund), 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 13-0, 17-0, 22-0, 22-1, 23-0, 29-0, 39-0, 40-0, 48-0, 36-0, 63-1, obj-208, obj-210 (lavbund). Se bilag 15 og 16.

Gylleaftalearealer Langgade 102: Arealerne Gylleaftale 1, Gylleaftale 2, Gylleaftale 3 og Gylleaftale 5 ligger helt eller delvist i lavbundsområde uden okker. Gylleaftale 2 er delvist drænet. Arealerne ligger mellem 2 og 50 meter fra Abildholt Bæk og Hogager Bæk. Se bilag 16.

Gylleaftalearealer Morrevej 5: En mindre del af Obj-215 ligger i lavbundsområde med okkerklasse. Obj-216 og Obj-220 er drænede. Obj-220 ligger ved et afløb fra Varhede Bæk. De øvrige arealer ligger mindst 40 meter fra Tvis Å og Morre Bæk. Se bilag 12.

Gylleaftalearealer Trabjergvej 13: Ingen lavbundsarealer. Obj-225 er registreret som drænet. Ingen vandløb/søer.

Gylleaftalearealer Hogagervej 14: Arealerne ligger delvist i lavbundsområde uden okker. 'Gylleaftale Hornstrup 2' er delvist drænet. Markerne støder op mod vandløb, som er forbundet med Hogager Okkerensningsanlæg og Savstrup Å. Se bilag 15.

Gylleaftalearealer Neder Savstrupvej 3: Ingen lavbundsarealer. Et ubetydeligt areal på 40 x 40 meter er registreret som drænet. Savstrup Å løber rundt om markerne i en afstand af mindst 30 meter fra markerne. Se bilag 14.

Gylleaftalearealer Skivevej 141: Ingen lavbundsarealer. Markerne er drænede undtagen 'Bjarne 1-0'. Markerne ligger ikke nær vandløb/sø.

Fosforklasser

Ingen af de ejede/forpagtede arealer eller de gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af selvstændig arealgodkendelse, ligger på drænet lerjord eller drænet lavbundsareal uden okkerklasse. Der er således ingen arealer, der er omfattet af de 3 fosforklasser, der udgør beskyttelsesniveauet for fosfor i husdyrloven.

Det vægtede, gennemsnitlige krav på bedriftsniveau jf. beskyttelsesniveauet er overholdt, jf. Skema 14.

Skema 14. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
P tilført med gødning i ansøgt drift	34,7 kg P/ha/år
P-fracførsel med afgrøder i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit)	25,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	9,3 kg P/ha/år

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Fosforbindingskapacitet

Ansøger har indsendt fosfortal for husdyrbrugets udbringningsarealer, som er målt i 2008. På de ejede og forpagtede arealer, som ligger i lavbundsområde, vandløbsnært eller er drænede, fremgår fosfortallene af nedenstående skema.

Skema 15. Fosfortal på fosforrisikoarealer

Mark nr.	drænet	lavbund	vandløbsnær	Pt
1-0		x		5,6
2-0		x		6,1
4-0		x		4,1
5-0		x		4,2
6-0		x	x	3,8
7-0		x	x	3,8
9-0		x	x	2,8
13-0		x		3,2-3,4
17-0		x		3,4
18-0		x	x	3,8
22-0		x		2,4
22-1		x		ikke oplyst
23-0		x		ikke oplyst
29-0		x		1,9-4,7
29-1		x	x	2,0
33-0		x	x	1,4-3,6
34-0		x	x	ikke oplyst
36-0		x		3,4
39-0		x		2,6-3,1
40-0		x		3,7-4,1
42-0	x			3,9
43-0	x			4,0
46-0	x	x		4,5
48-0		x		ikke oplyst
49-1		x	x	ikke oplyst
63-1		x		ikke oplyst
obj-210		x		3,5

Samlet vurdering – ejede og forpagtede arealer

På bedriftsniveau er der ansøgt om udbringning af husdyrgødning på de ejede og forpagtede udbringningsarealer med et indhold af fosfor på 11.160 kg P, hvilket betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 9,3 kg P/ha/år, jvf. Skema 14. Udspretningsarealerne udgør ca. 0,3 % af landbrugsarealet i oplandet til Nissum Fjord (323,14 ha ud af ca. 101.976 ha).

På baggrund af den tidligere beskrevne risiko for fosforudledning fra de arealer, som er drænede, ligger vandløbsnært eller i lavbundsområde, vurderer Holstebro Kommune ud fra forsigtighedsprincippet, at udspretningsarealer uden ledig fosforbindingskapacitet skal drives med fosforbalance, med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Nissum Fjord. Det vil sige, at for de arealer, som fremgår af Skema 15, hvor fosfortallet er større end 4, må der ikke tilføres mere fosfor med gødning, end der fraføres med afgrøder. Der stilles således vilkår om fosforbalance for mark 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 22-0, 22-1,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

23-0, 29-0, 34-0, 46-0, 48-0, 49-1 og 63-1. Vilkåret gælder fra og med planår 2012/2013 (1/8-2012 - 31/7-2013).

Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne med det anvendte sædskifte, jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

For markerne 22-1, 23-0, 34-0, 48-0, 49-1 og 63-1 gælder vilkåret om fosforbalance ikke, hvis der kan påvises ledig fosforbindingskapacitet i jorden. Der er ledig fosforbindingskapacitet ved fosfortal under Pt 4, undtaget på lavbundsarealer på humusjord, hvor der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor er større end 20. Fosfortal og analyser af bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor må maksimalt være fem år gamle.

De stillede vilkår vedr. fosfor betyder sammenfattende, at fra den 1. august 2012 skal markerne 1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 22-0, 22-1, 23-0, 29-0, 34-0, 46-0, 48-0, 49-1 og 63-1 dyrkes med fosforbalance, med mindre der foreligger dokumentation for ledig fosforbindingskapacitet i jorden.

Samlet vurdering - gylleaftalearealer

Gylleaftalearealer Langgade 102: Dele af arealet er fosforrisikoområde - drænet, lavbund og vandløbsnært. Der afsættes 162 DE i kvæggylle til i alt 96,73 ha, svarende til 1,67 DE/ha. Heri indgår 2.441 kg P, svarende til 25,2 kg P/ha/år. Ved et kvægsædskifte K4 fjernes jf. sædskiftenotatet 25,0 kg P/ha/år. Der vil dermed sandsynligvis være tilnærmelsesvis fosforbalance på arealerne.

Gylleaftalearealer Morrevej 5: Dele af arealet er fosforrisikoområde - drænet, lavbund og vandløbsnært. Der afsættes 36,6 DE i kvæggylle til i alt 28,26 ha, svarende til 1,30 DE/ha. Heri indgår 551 kg P, svarende til 19,4 kg P/ha/år. Ved et S4 sædskifte fjernes 21,1 kg P/ha/år, og ved et K4-sædskifte fjernes jf. 25,0 kg P/ha/år. Der vil sandsynligvis fraføres mere fosfor med afgrøderne, end der tilføres i den modtagne gylle.

Gylleaftalearealer Trabjergvej 13: Dele af arealet er drænet, og dermed fosforrisikoområde. Der afsættes 27,5 DE i kvæggylle til i alt 19,72 ha, svarende til 1,39 DE/ha. Heri indgår 414 kg P, svarende til 21 kg P/ha/år. Ved et S4 sædskifte fjernes 21,1 kg P/ha/år. Der vil dermed sandsynligvis fraføres mere fosfor med afgrøderne, end der tilføres i den modtagne gylle.

Gylleaftalearealer Hogagervej 14: Dele af arealet er fosforrisikoområde - drænet, lavbund og vandløbsnært. Der afsættes 35 DE i kvæggylle til i alt 25,28 ha, svarende til 1,38 DE/ha. Heri indgår 529 kg P, svarende til 20,9 kg P/ha/år. Ved et S4 sædskifte fjernes 21,1 kg P/ha/år. Der vil sandsynligvis fraføres mere fosfor med afgrøderne, end der tilføres i den modtagne gylle.

Gylleaftalearealer Neder Savstrupvej 3: Der vurderes ikke at være fosforrisikoområder.

Gylleaftalearealer Skivevej 141: Dele af arealet er drænet, og dermed fosforrisikoområde.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der afsættes 20 DE i kvæggylle til i alt 14,33 ha, svarende til 1,4 DE/ha. Heri indgår 301 kg P, svarende til 21 kg P/ha/år. Ved et S4 sædskifte fjernes 21,1 kg P/ha/år. Der vil sandsynligvis fraføres mere fosfor med afgrøderne, end der tilføres i den modtagne gylle.

Ifølge bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. a husdyrbrug kan der ikke stilles krav vedrørende fosforoverskuddet, når arealerne dyrkes med fosforbalance. Holstebro Kommune vurderer, at risikoen for udledning af fosfor fra arealerne er lille. På baggrund heraf stilles ingen skærpende vilkår til fosforudledning fra de omtalte aftalearealer, og det vurderes derfor, at der kan afsættes gødning til arealerne uden at disse er omfattet af § 16 miljøgodkendelse.

HUSDYRBRUGETS NITRATUDLEDNING

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,4 promille³⁵ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammeradvokatens notat³⁶ til Miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv at påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra landbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt negativt.

Der er ingen nitratklasser på de ejede/forpagtede arealer eller de gylleaftalearealer, der ikke er omfattet af selvstændig miljøgodkendelse.

Samlet vurdering

Landbrugets relative bidrag til Natura 2000-området er under 0,5 promille, og husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudledning til overfladevande er overholdt. Nitratudvaskningen fra landbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000-vandområdet væsentligt negativt.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander til Nissum Fjord. Ifølge oplandsanalysen var det, på baggrund af modelberegninger, ikke realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

³⁵ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning i ansøgt drift og maksimal drift ved udelukkende at anvende kunstgødning på de af landbrugets udspretningsarealer, forskellen divideres med brugen af husdyrgødning i ansøgt drift. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

³⁶ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der satses på en flerstrengt proces, der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofftilførslen.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at landbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt, hverken individuelt eller kumulativt.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

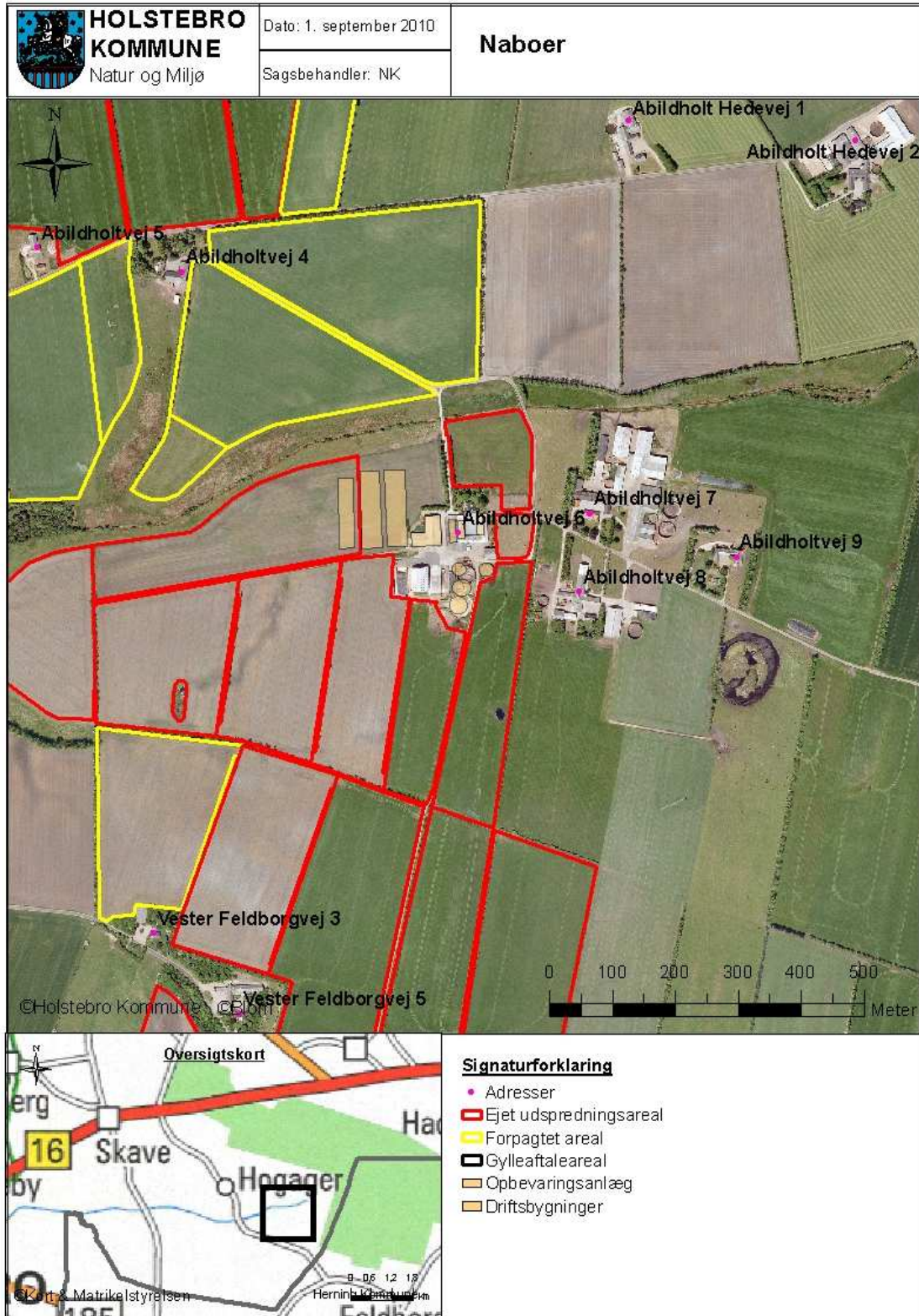
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

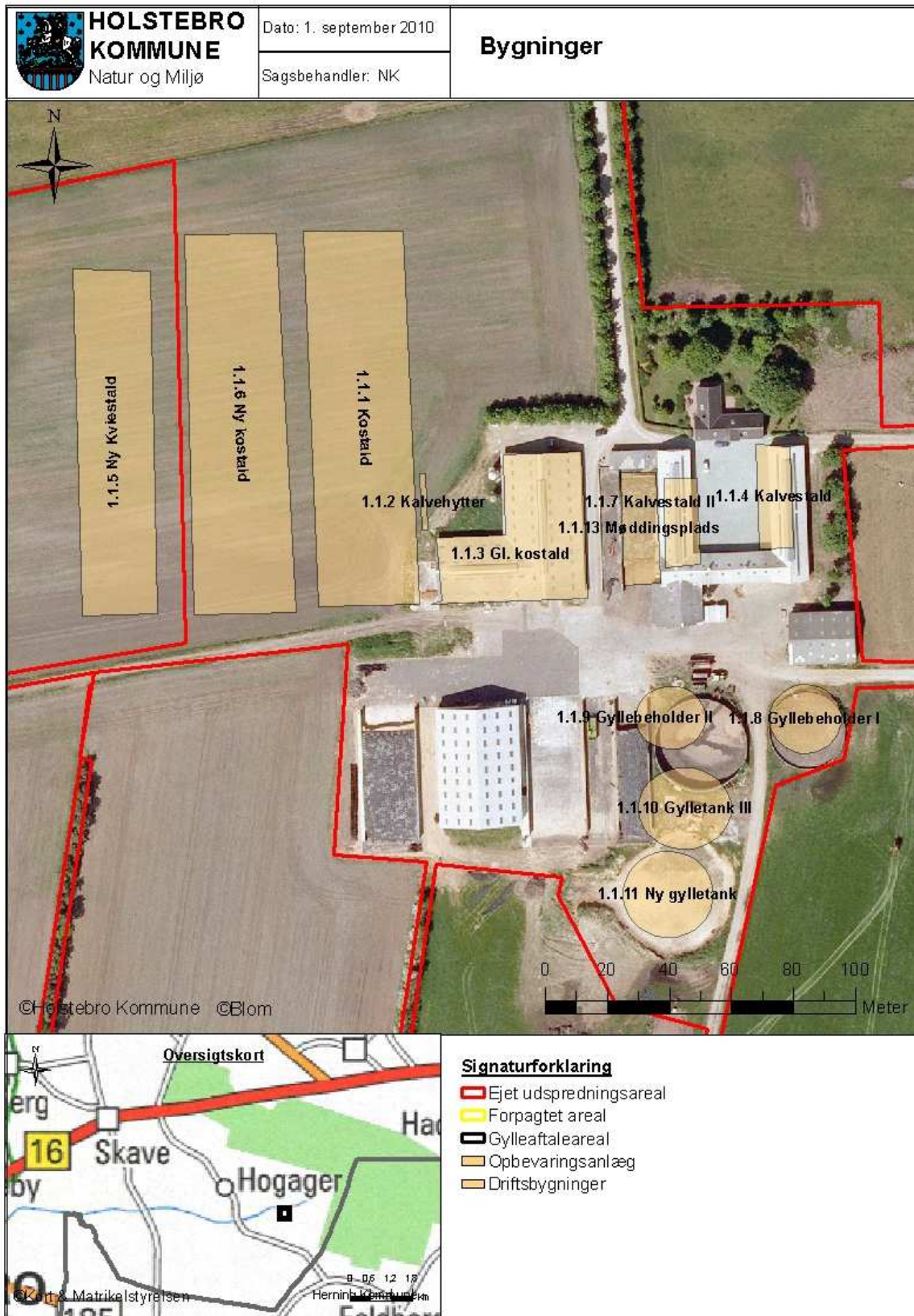

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Ansøgte stalde og gødningslagre (nummereret)

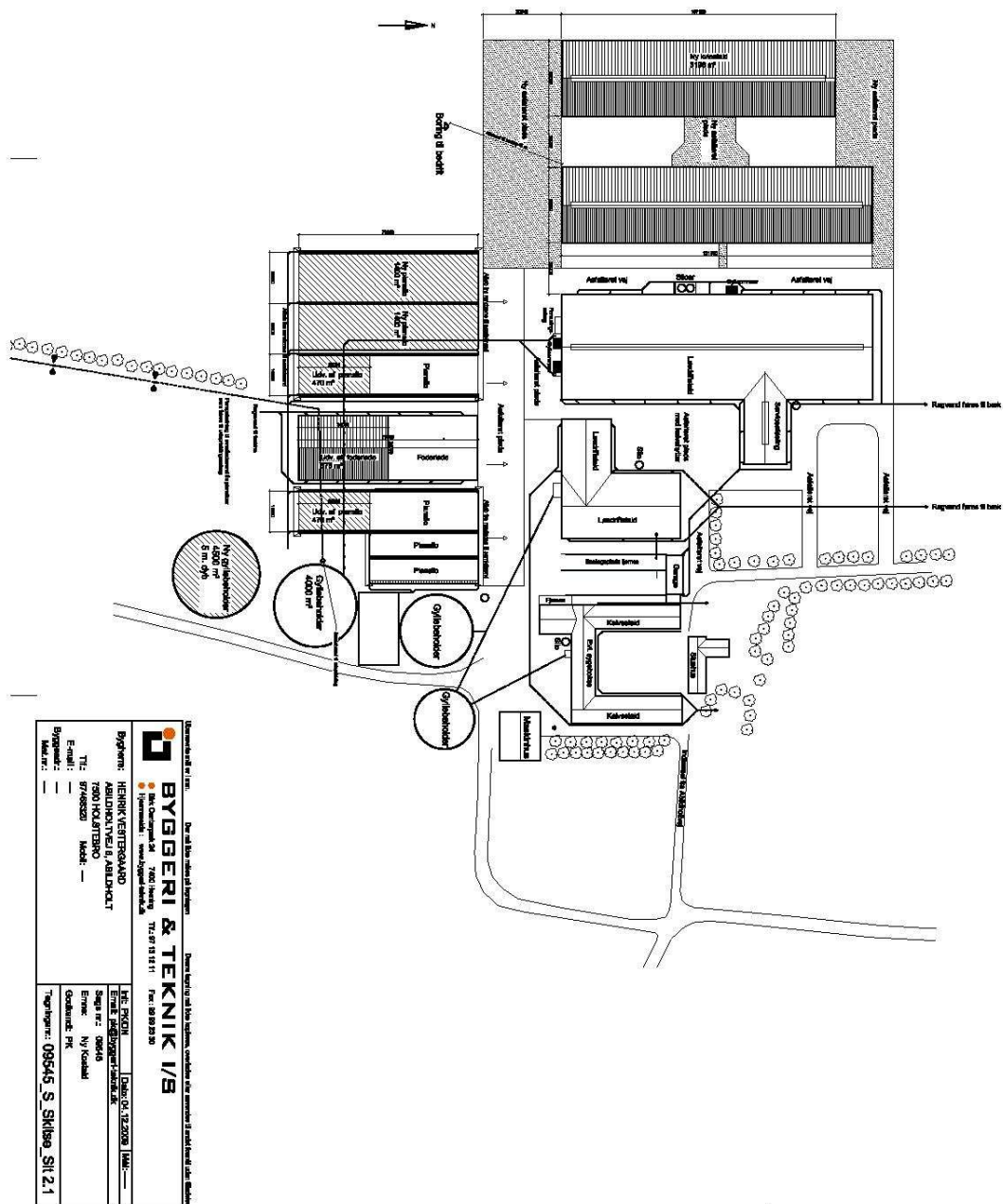

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

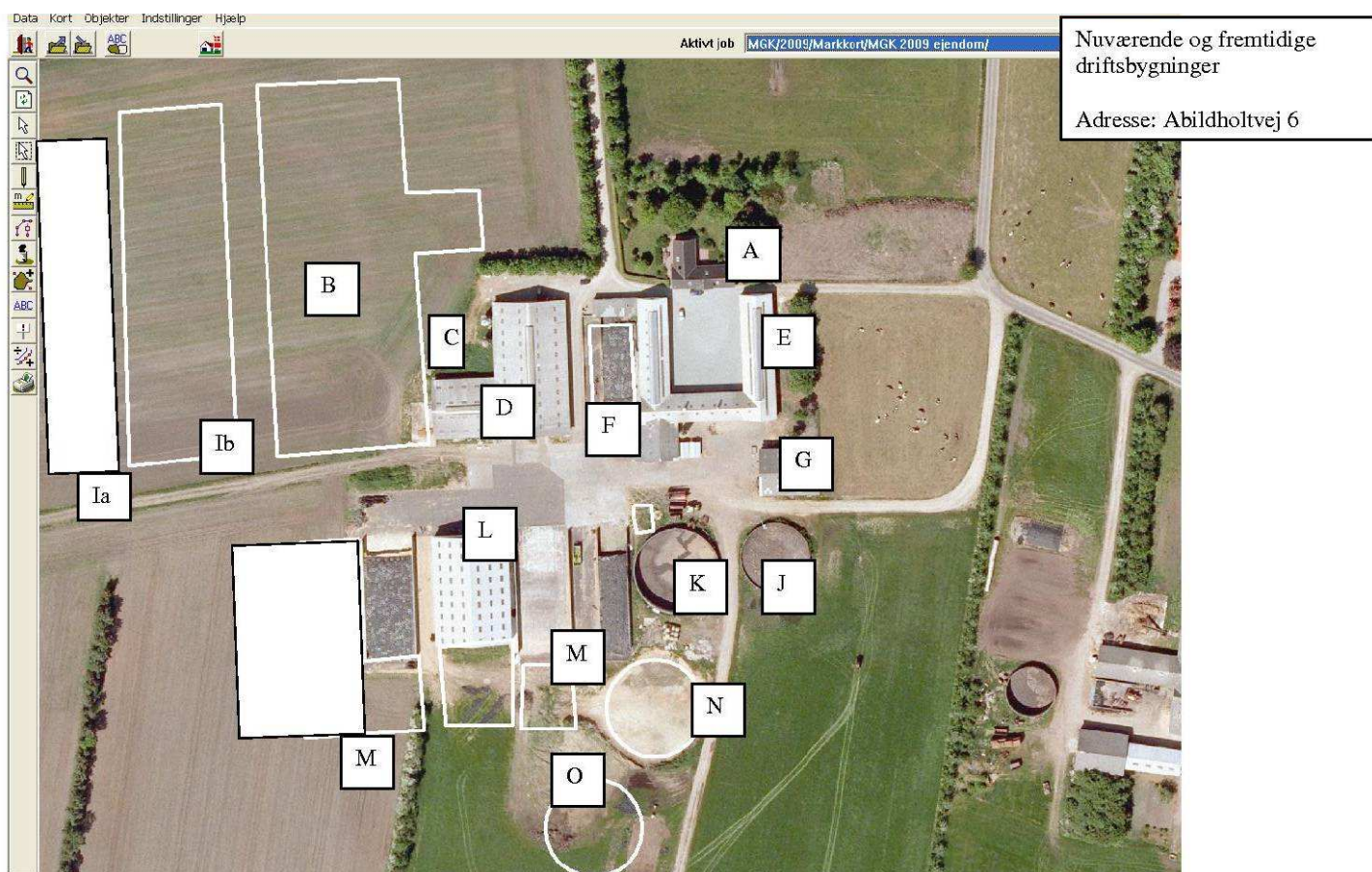
Bilag 3 – Plantegning

 BYGBERI & TEKNIK I/S Byggeri og teknik Natur og miljø		Høstvej 11 7500 Holstebro Tlf. 96117557 Fax: 96117802 www.holstebro.dk	
Byggher: HENRIK VESTERGAARD RASMOJLØSTERBO Tlf.: 9956251 Mail: hve@hv.dk		Byggher: HENRIK VESTERGAARD RASMOJLØSTERBO Tlf.: 9956251 Mail: hve@hv.dk	
Byggher: HENRIK VESTERGAARD RASMOJLØSTERBO Tlf.: 9956251 Mail: hve@hv.dk		Byggher: HENRIK VESTERGAARD RASMOJLØSTERBO Tlf.: 9956251 Mail: hve@hv.dk	

Bilag 4 – Øvrige bygninger og anvendelse (med bogstav)

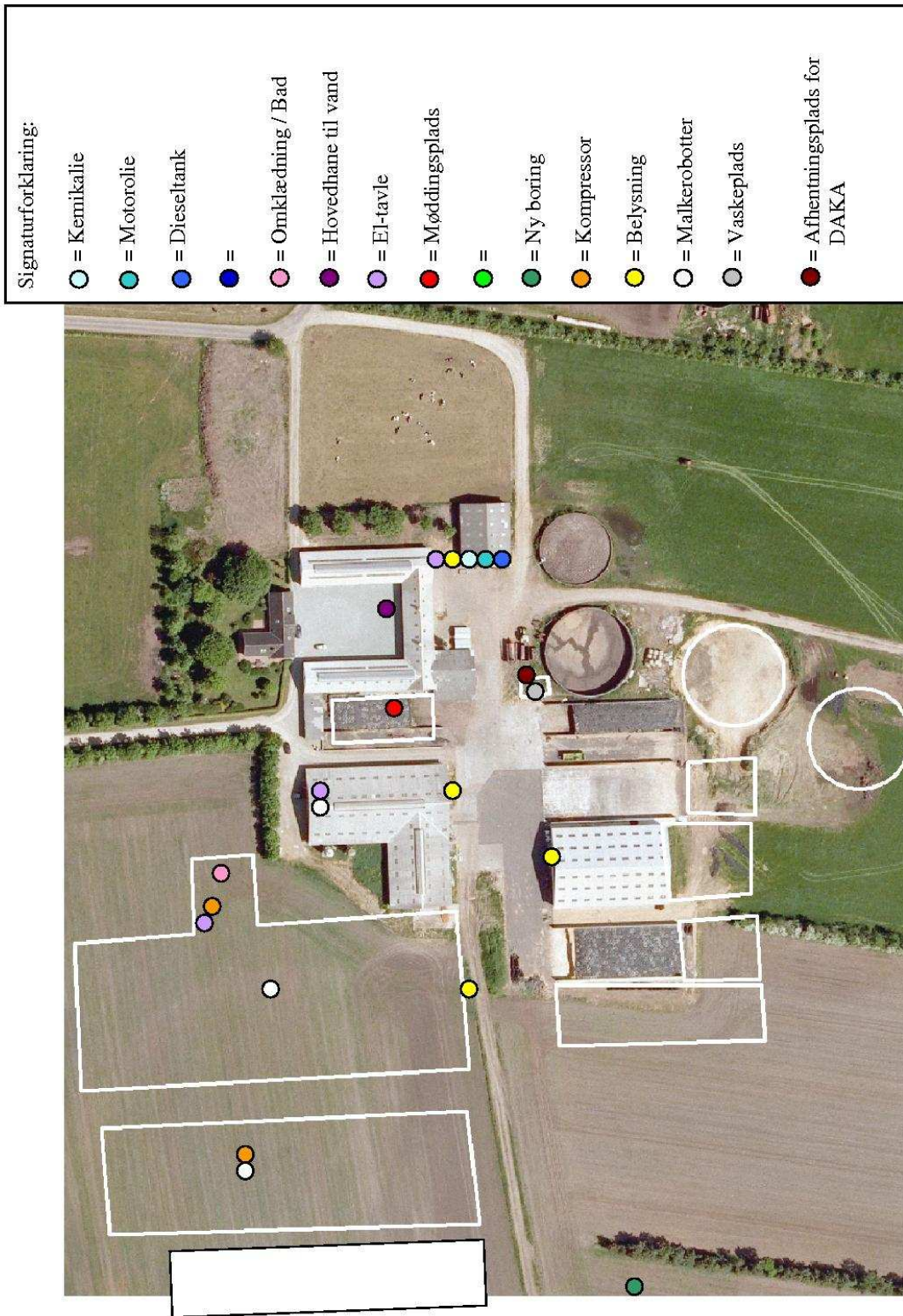
Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Byggeår el. renoveret	Bygningernes fremtidige anvendelse	Belysningsforhold, på facade og udenfor bygning/anlæg
A	Stuehus				Bygningerne fremstår i hvide materialer samt gråt eternittag			Gårdbelysning til hygge. Dæmpet belysning om natten i kostaldene og vågelys hos kvieme. Arbejdslys ud mod vejen mellem stalde og fodersiloer/foderhus.
B	Ny kostald		11 m	20		2008	Køer	
C	Kalvehytter					2008	Kalve	
D	Gl. kostald		8 m	20		1992/2002	Kvier og køer	
E	Kalvestald		7,5 m	45		2005	Kalve	
G	Maskinhus		7 m	20		1983		
F	Møddingsplads	15 x 20 m						
Ib	Ny kælvningsstald	30 x 121 m	10 m	20		?	Kvier	
Ia	Kviestald	30 x 108 m	10 m	20		?		
J	Gylletank	1840	4 m			1991		
K	Gylletank	2900	4 m		2002			
L	Foderhus, der forlænges til 70 m	Efter udvidelse 25x70 m						
M	Fodersiloer, der bygges ud til 70 m på nær de to ældste samt to nye pladser på 2x1400 m ²	1325 m ² i dag - udvides med ca. 3750 m ²						
N	Gylletank	4500	5 m			2009		
O	Ny gylletank	4500	5 m					

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Husdyrbrugets indretning

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Fagligt bilag vedr. udsprinklingsanlæg

Fagligt bilag

Birk Centerpark 24
7400 Herning
Tlf. 97 13 12 11
fax 97 13 34 38

www.byggeri-teknik.dk
info@byggeri-teknik.dk

Udsprinkling af overfladevand, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro

Begrundelse og dokumentation

Overfaldevandet fra plansiloanlægget ønskes udsprinklet på et græsareal gennem et separat anlæg, der er dimensioneret til formålet jf. **Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05**. På den måde udbringes overfladevandet (regnvand) løbende efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens gældende regler.

På vedlagte beliggenhedsplan er opsamlings- og udspretningsareal skitseret.

Opsamling og udspretning af vand

Aktuelt opsamlingsareal er 6.880 m².

Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05

Total opbevaringskapacitet jf. byggeblad: 197 m³

Udspretningsareal: 6.880 m²

Krav til pumpekapacitet: 20 m³/t

Faktiske forhold

Opsamlingskapacitet:

Opsamlingsplads mellem gylletanke, 440 m² x 0,45 m dyb * (gennemsnit) = 198 m³

Total opbevaringskapacitet: 198 m³**.

Pumpekapacitet: 20-22 m³/t

Udspretningsareal: 3 x 3.400 m² = 10.200 m²

Opsamlingspladsen er medregnet i totalt opsamlingsareal.

* Hertil kommer 0,23 m under terræn af hensyn til laveste opsamlingspunkt.)

** Derudover bygges en lille pumpebrønd, som ikke er medregnet i opbevaringskapaciteten.

Bevoksning på udspretningsareal

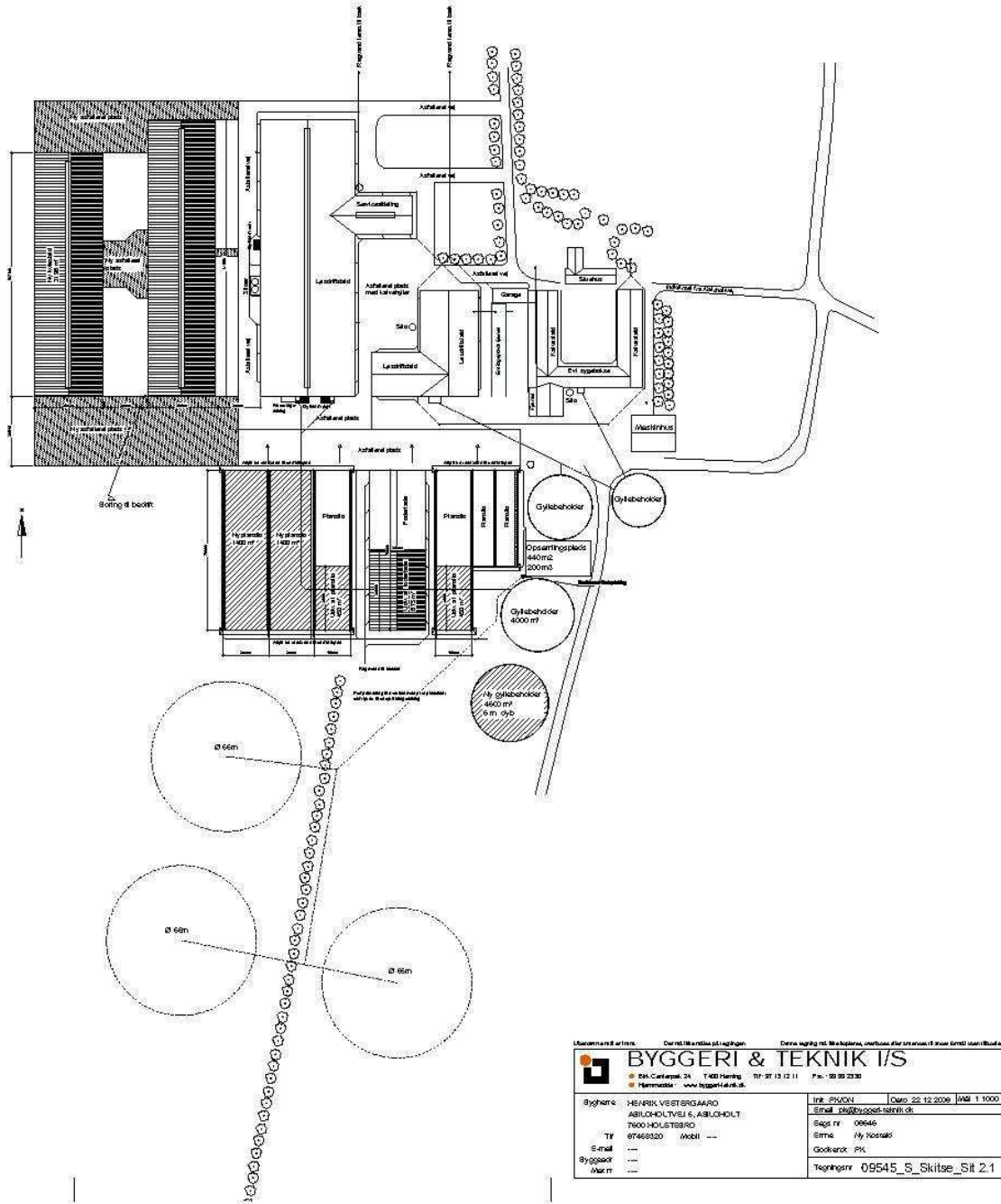
Ved recirkulering af næringsstoffer fra ikke-hygienisk spildevand kan der også anvendes andre typer af vegetation som f.eks. græs, korn, majs, osv. så længe afgrøden blot har en N,P,K norm. På kvægbedrifter vil der altid være afgrøder med gødningsnorm på arealet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

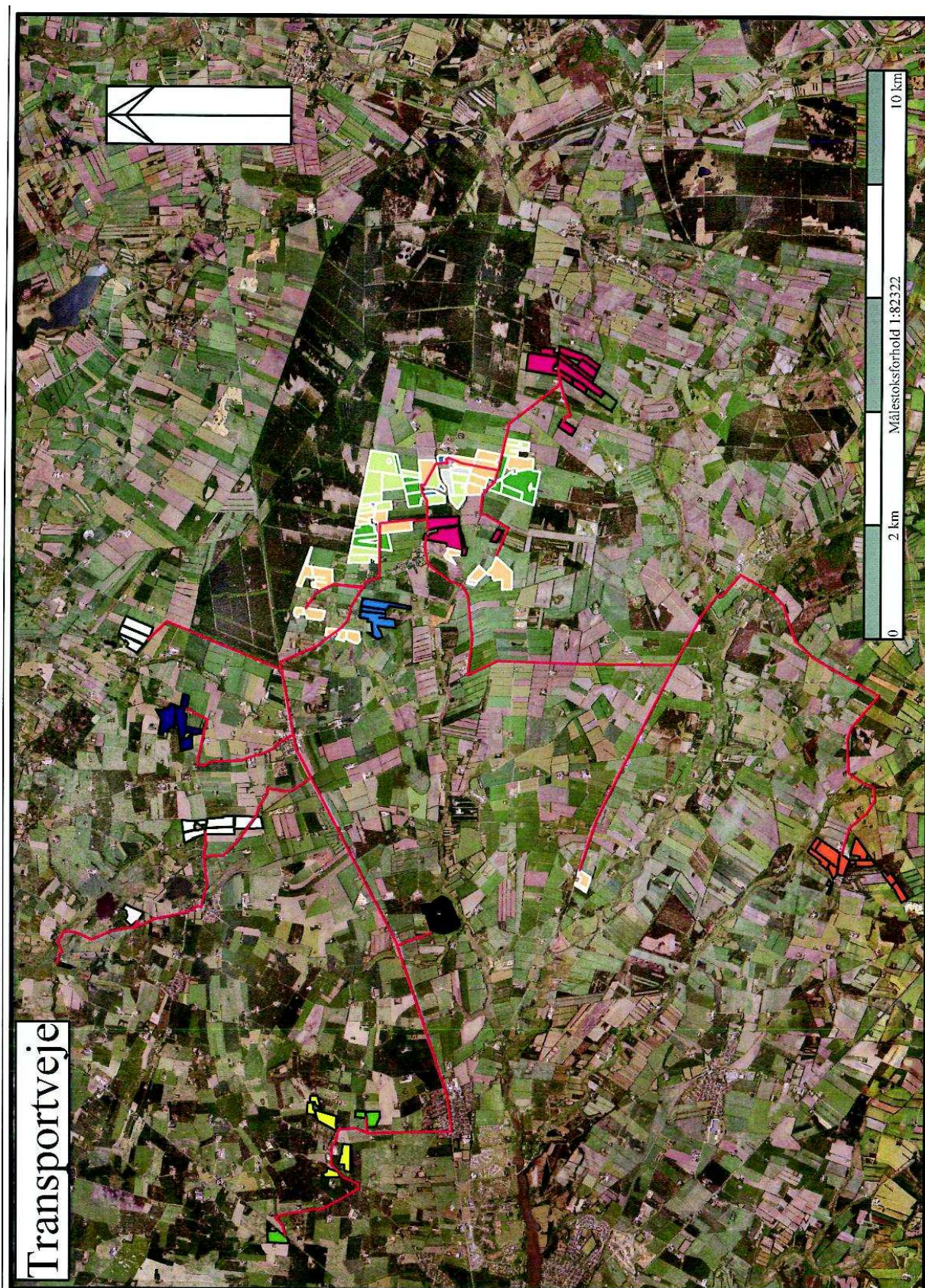
Bilag 7 - Udsprinklingsareal

Byggeri & Teknik I/S
 Øst-Carlsøvej 24 T 400 Helsingørskøbenhavn Ø Tlf: 37 13 12 11 Fax: 37 22 23 30
 Hjemmeside: www.byggeri-og-teknik.dk

Bygherre:	HENRIK VESTERGAARD ABJUCHOLTVESJ 6, ABJUCHOLT 7600-HOLSTEBRO	Proj. nr.:	09545
Byggeår:	---	Erhverv:	Ny Vestskole
Arkitekt:	---	Godkendt:	PK
		Tegningsnr.:	09545_S_Skiltse_Sit 2.1

Bilag 8 – Transport af husdyrgødning

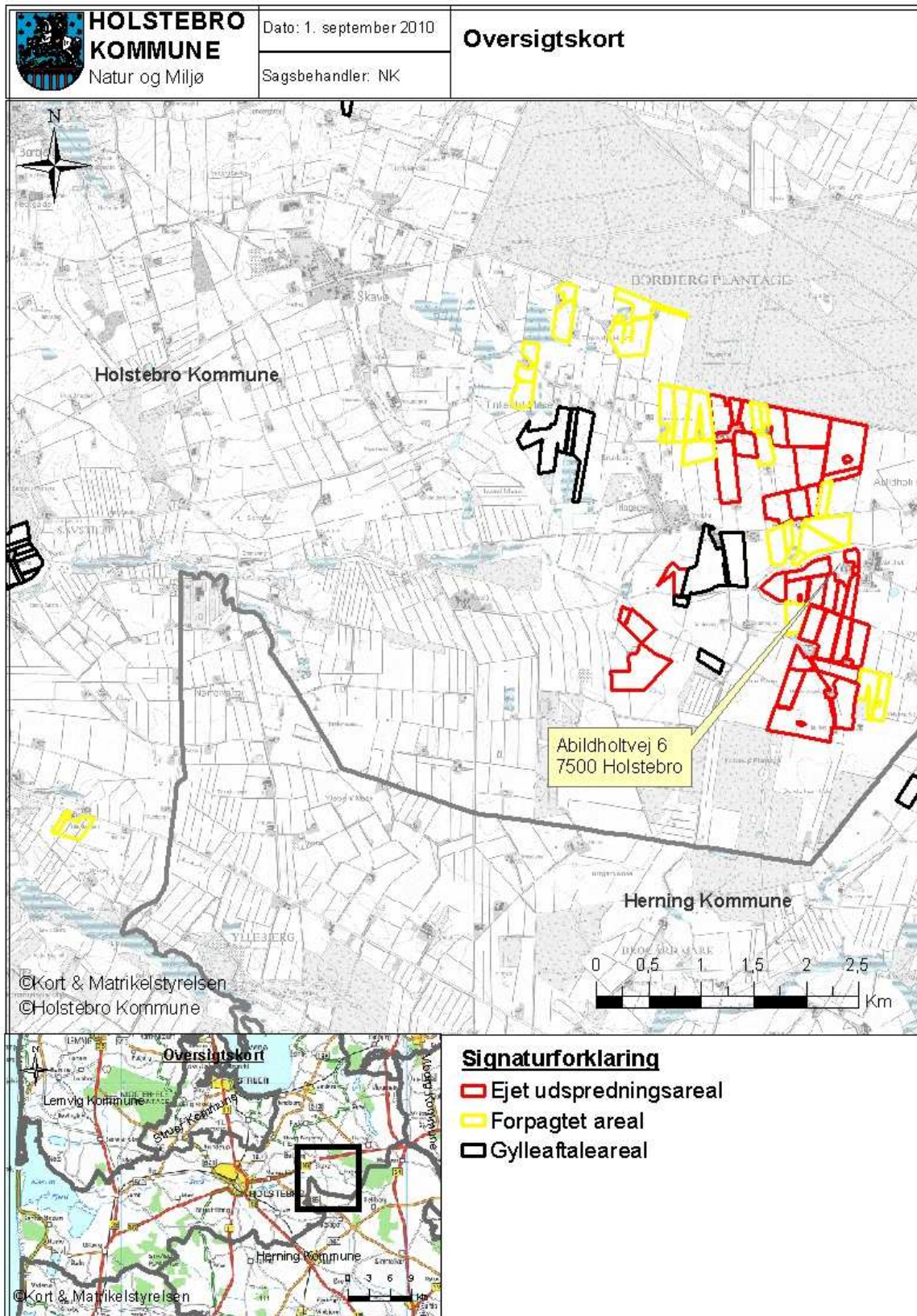

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 9 – Oversigtskort over ejede og forpagtede udspretningsarealer

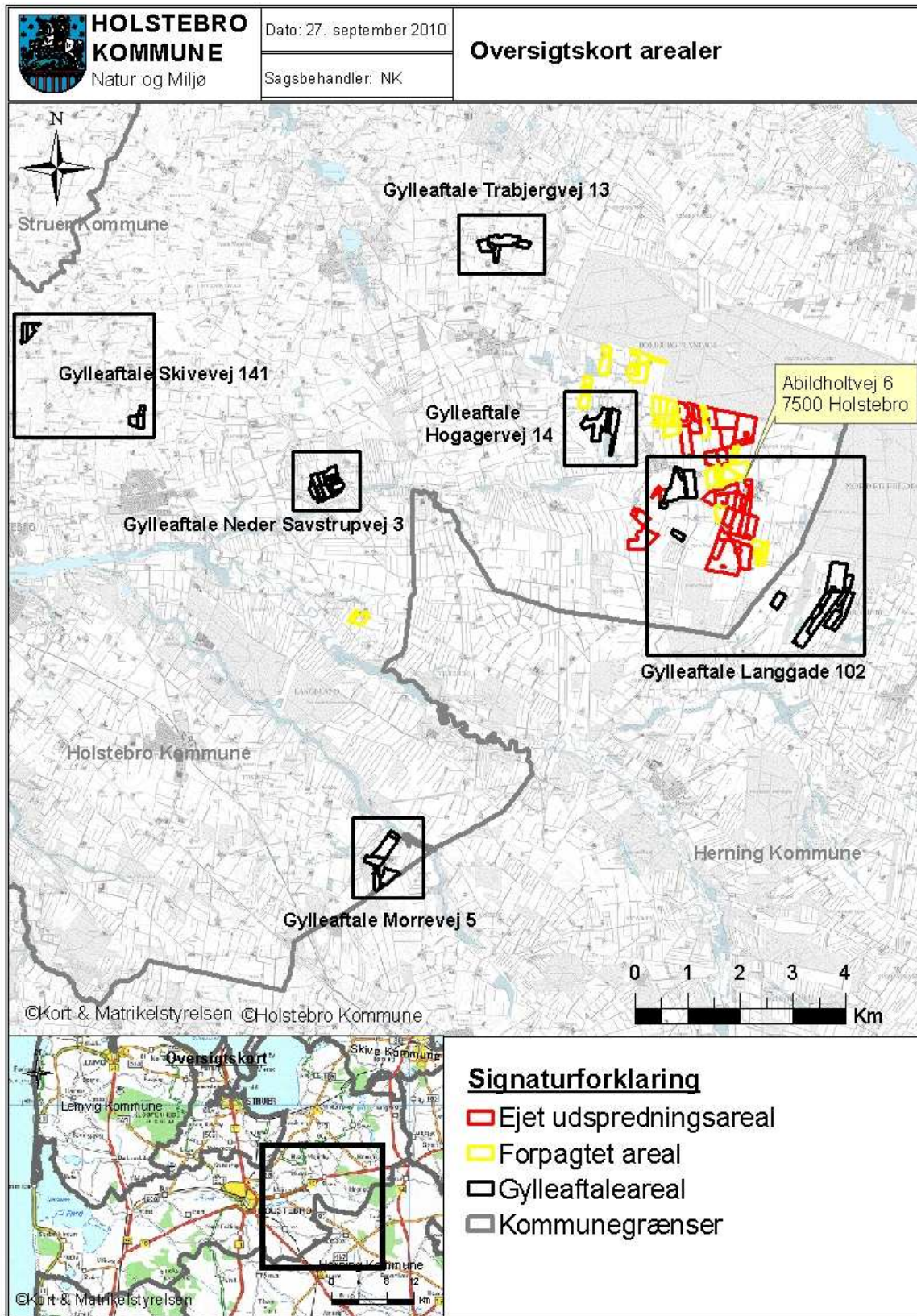

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Oversigtskort over gylleaftaler uden § 16 godkendelse

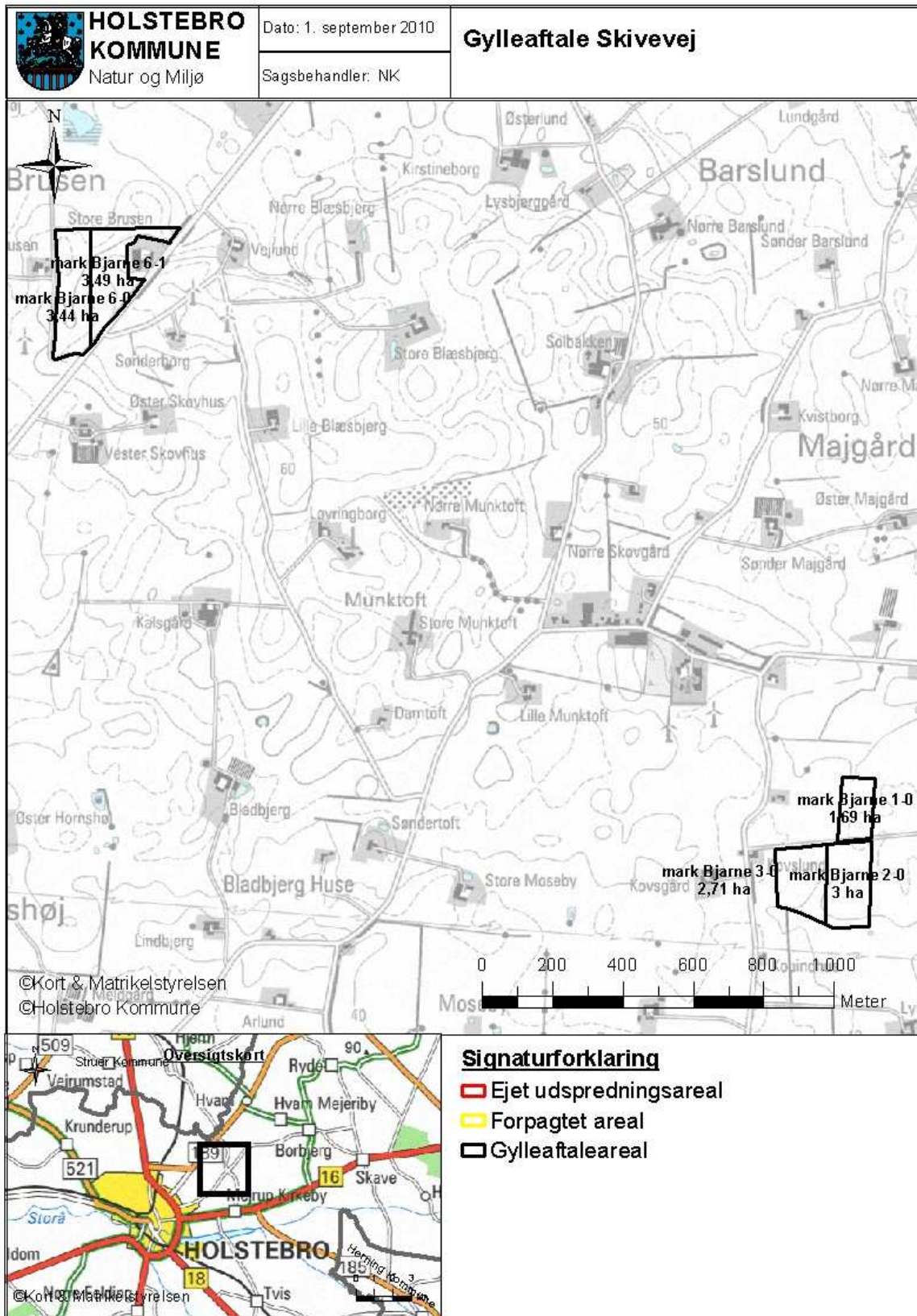

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Gylleaftale Skivevej 141

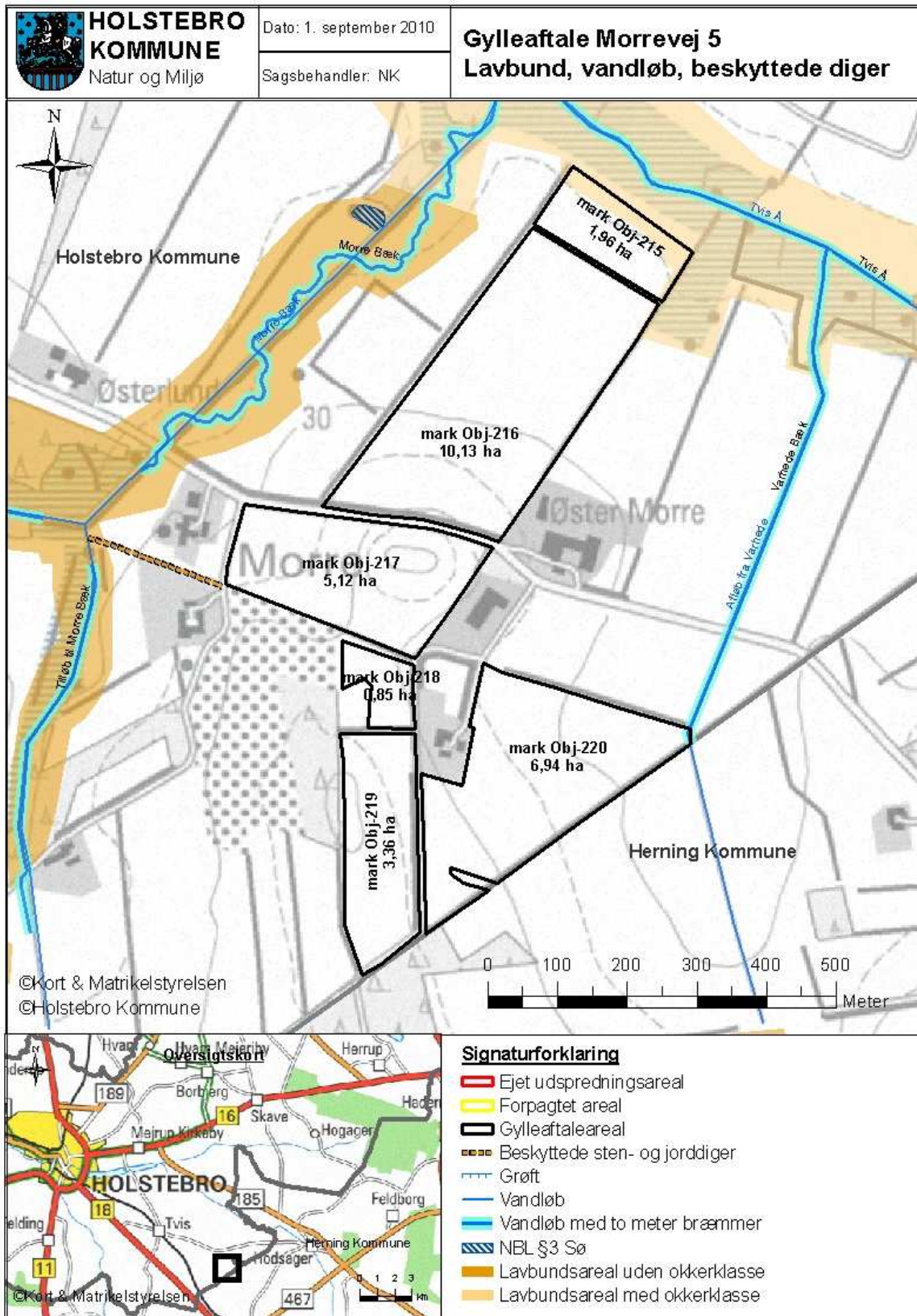
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Gylleaftale Morrevej 5 - lavbundsarealer, vandløb, beskyttede diger

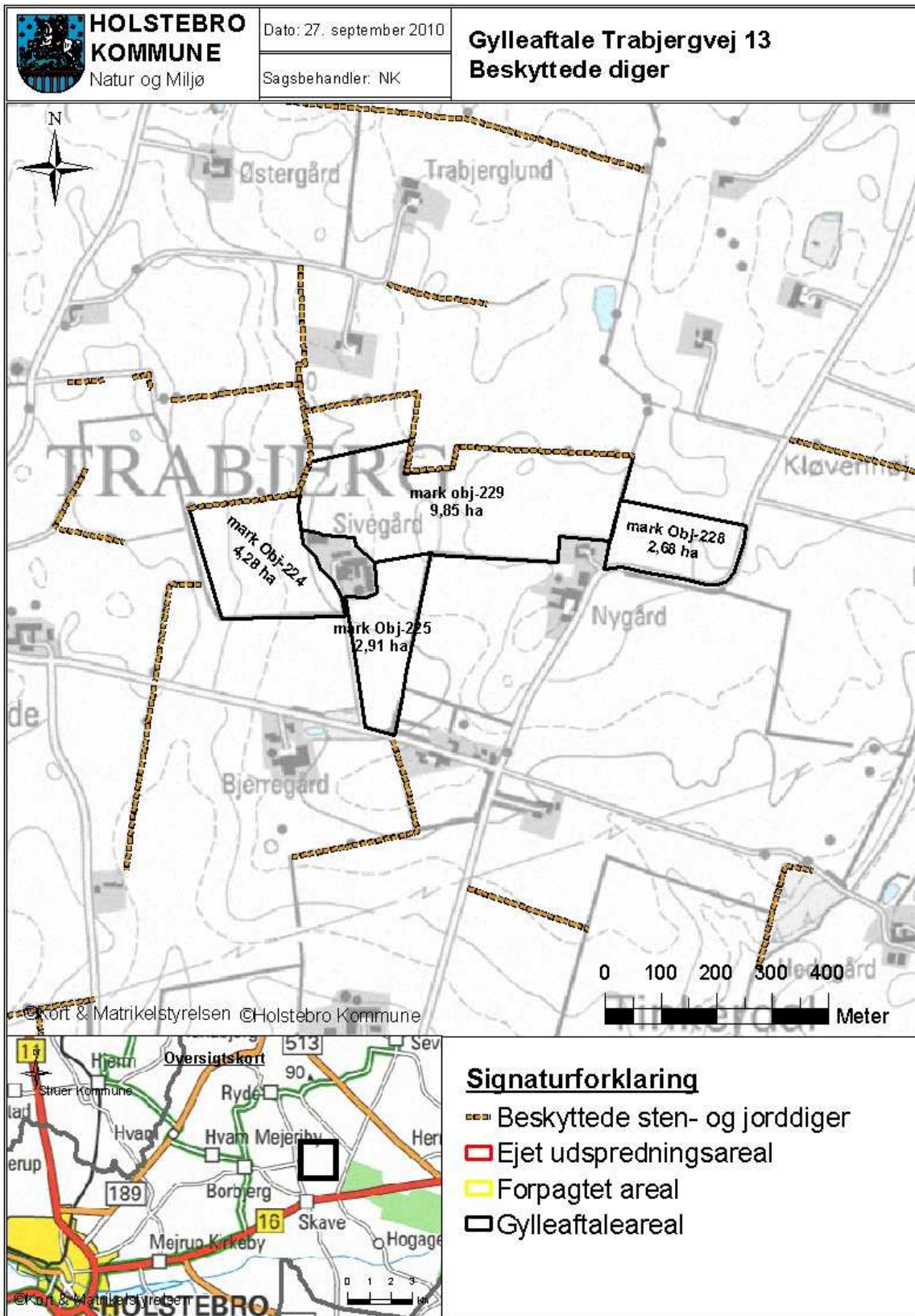

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Gylleaftale Trabjergvej 13 – beskyttede diger

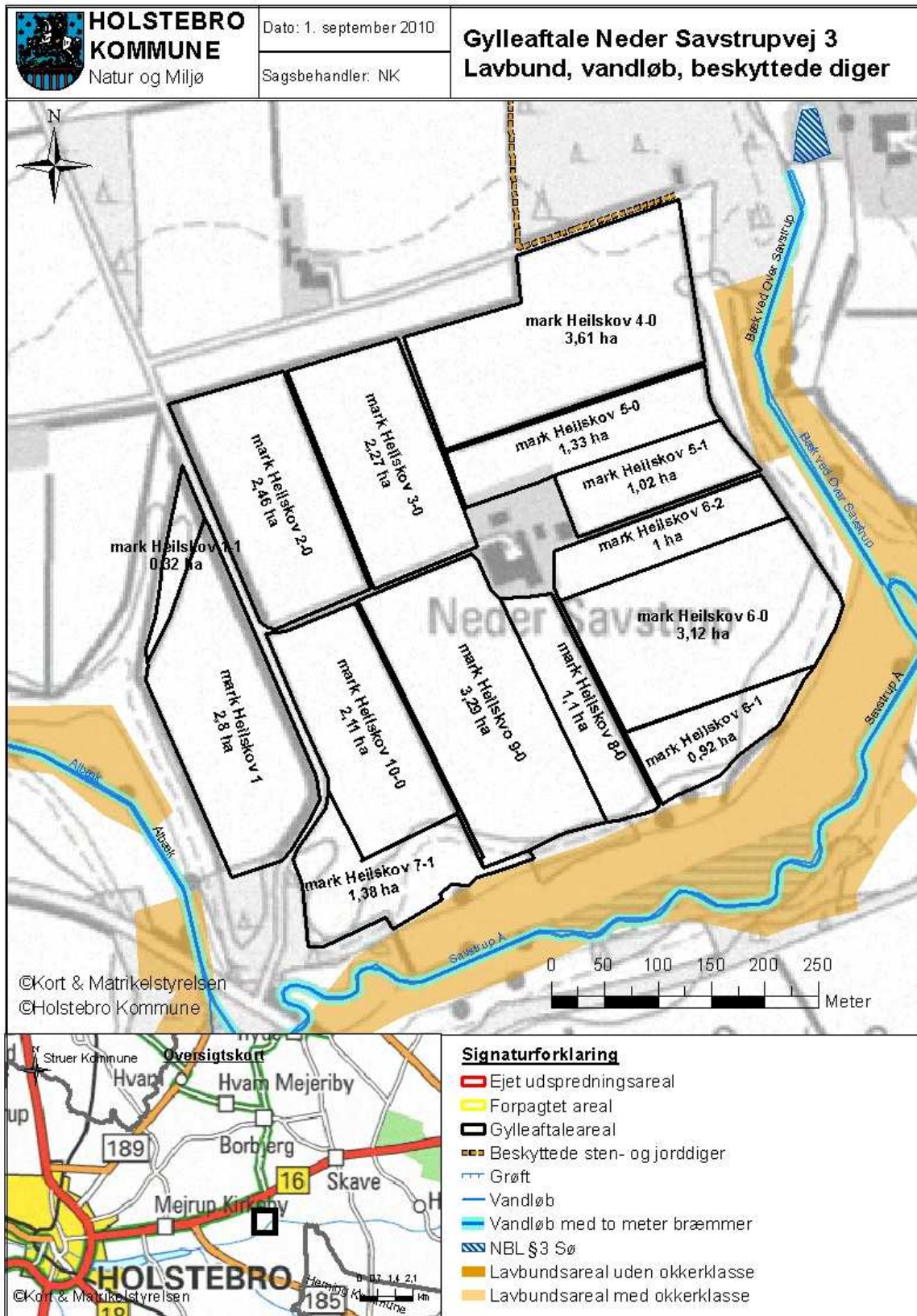

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Gylleaftale Neder Savstrupvej 3 – Lavbund, vandløb, beskyttede diger

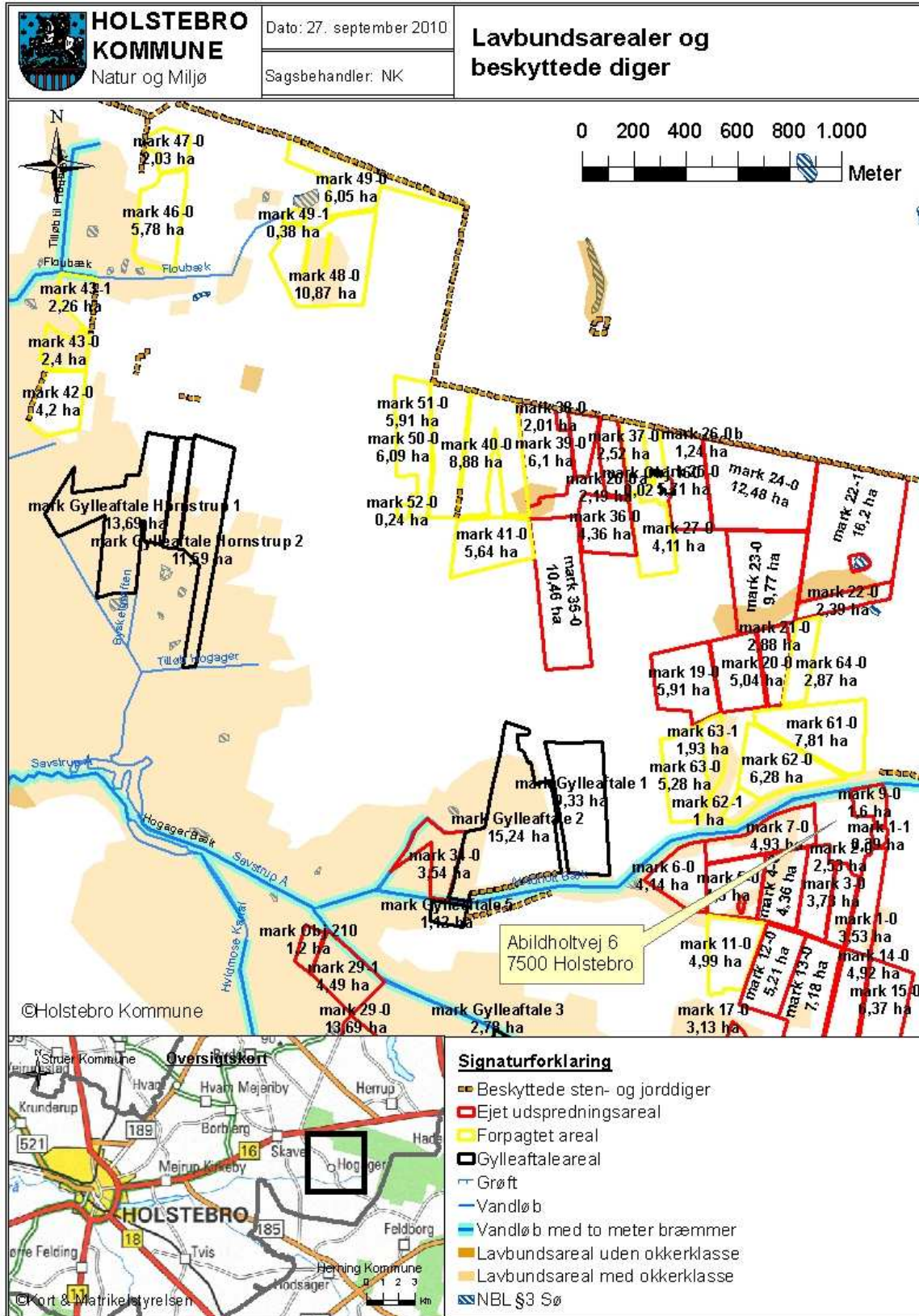

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Ejede/forpagtede arealer og gylleaftale Hogagervej 14 – lavbundsområder, vandløb og beskyttede diger

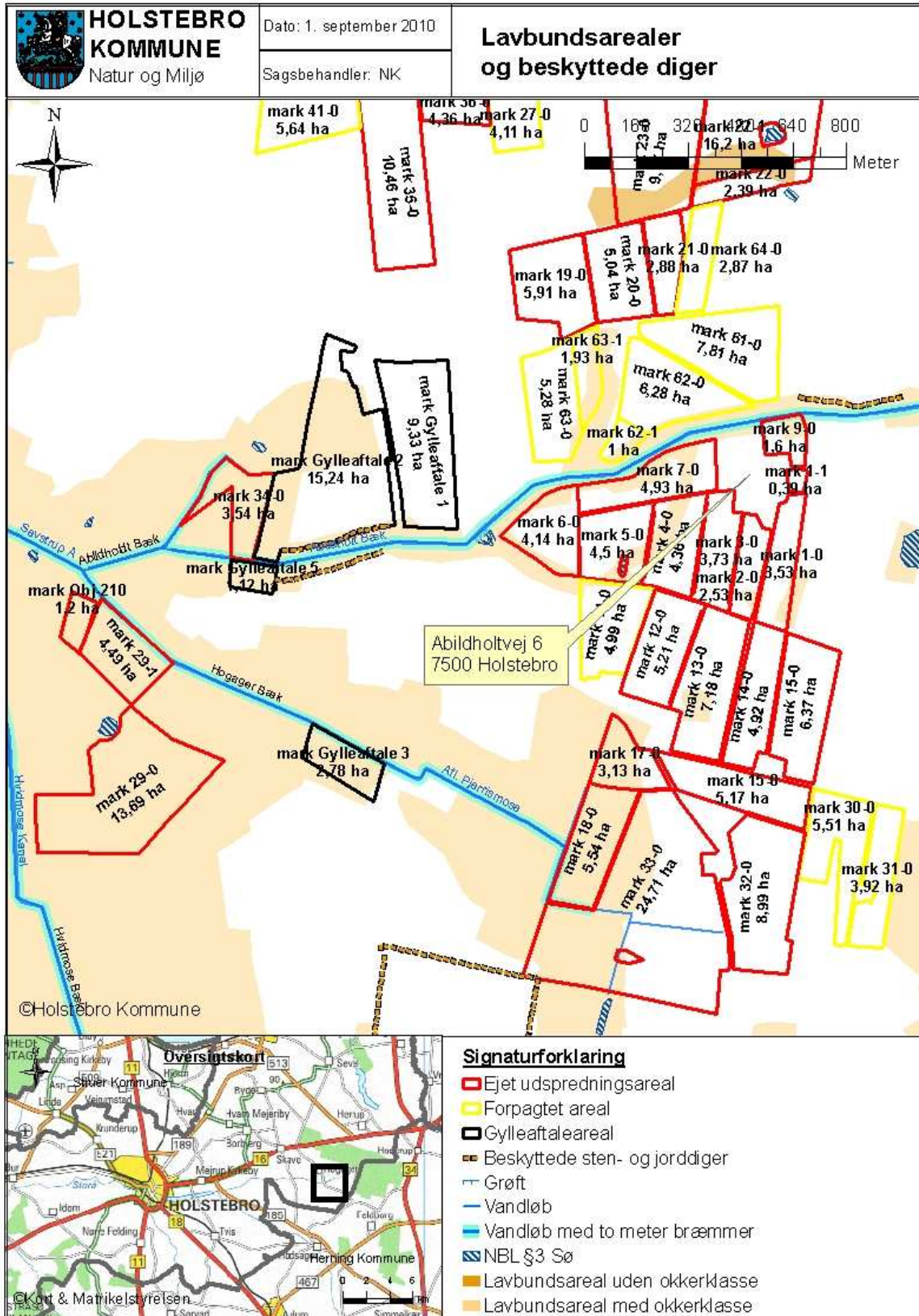

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Ejede/forpagtede arealer og gylleaftale Langgade 102 – lavbundsområder, vandløb og beskyttede diger

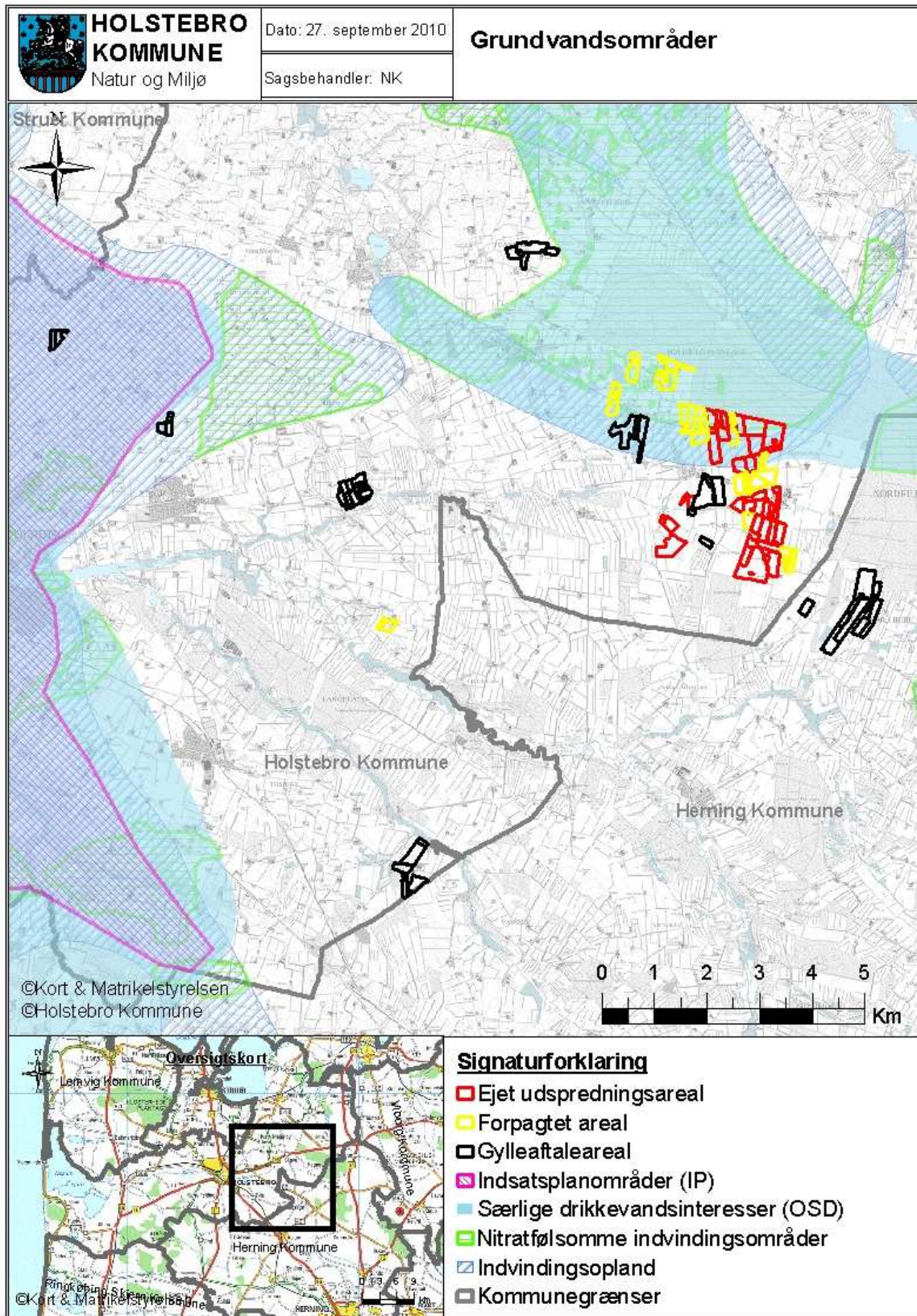

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – Grundvandsområder

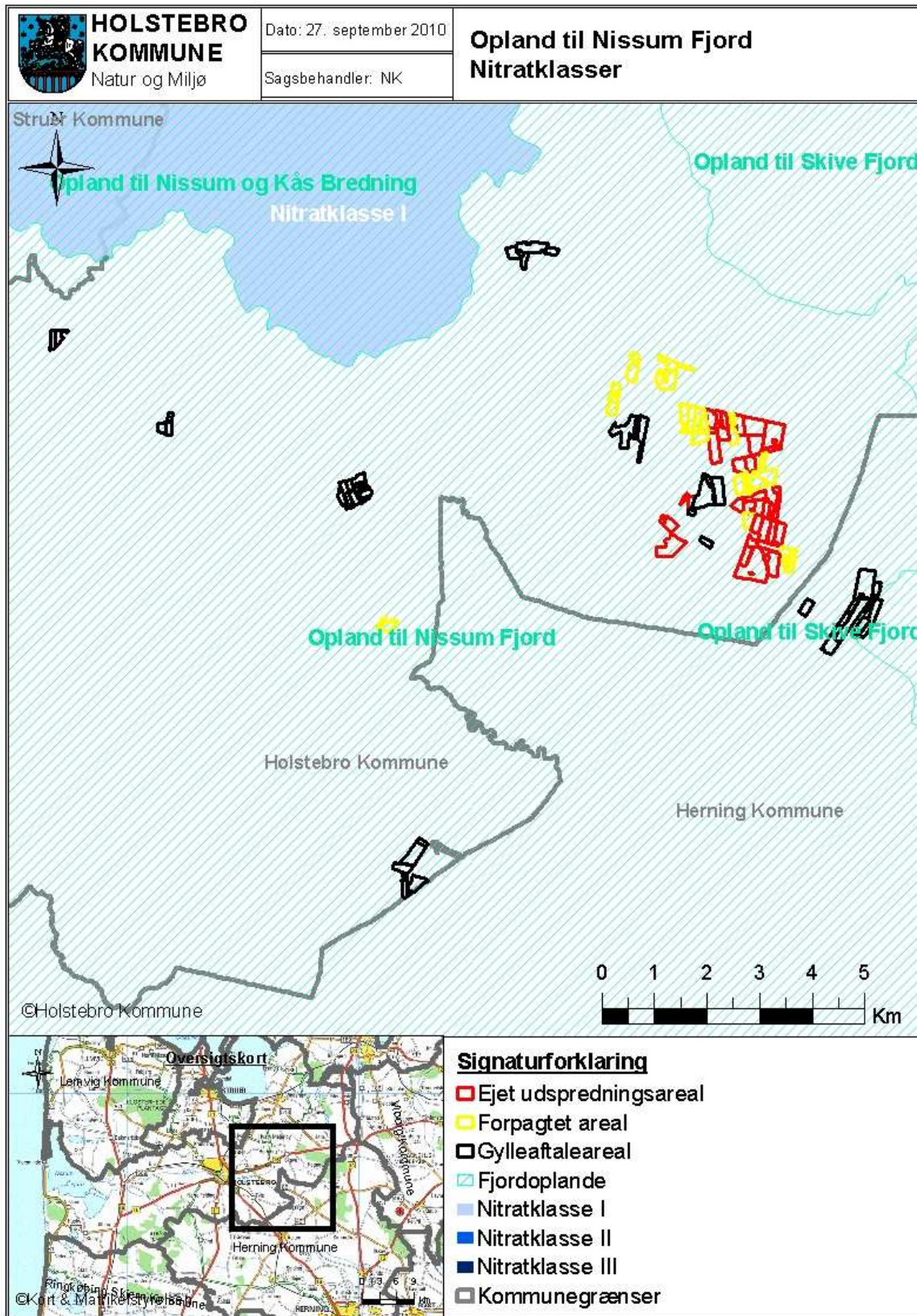

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 18 – Natura 2000 og nitratklasse

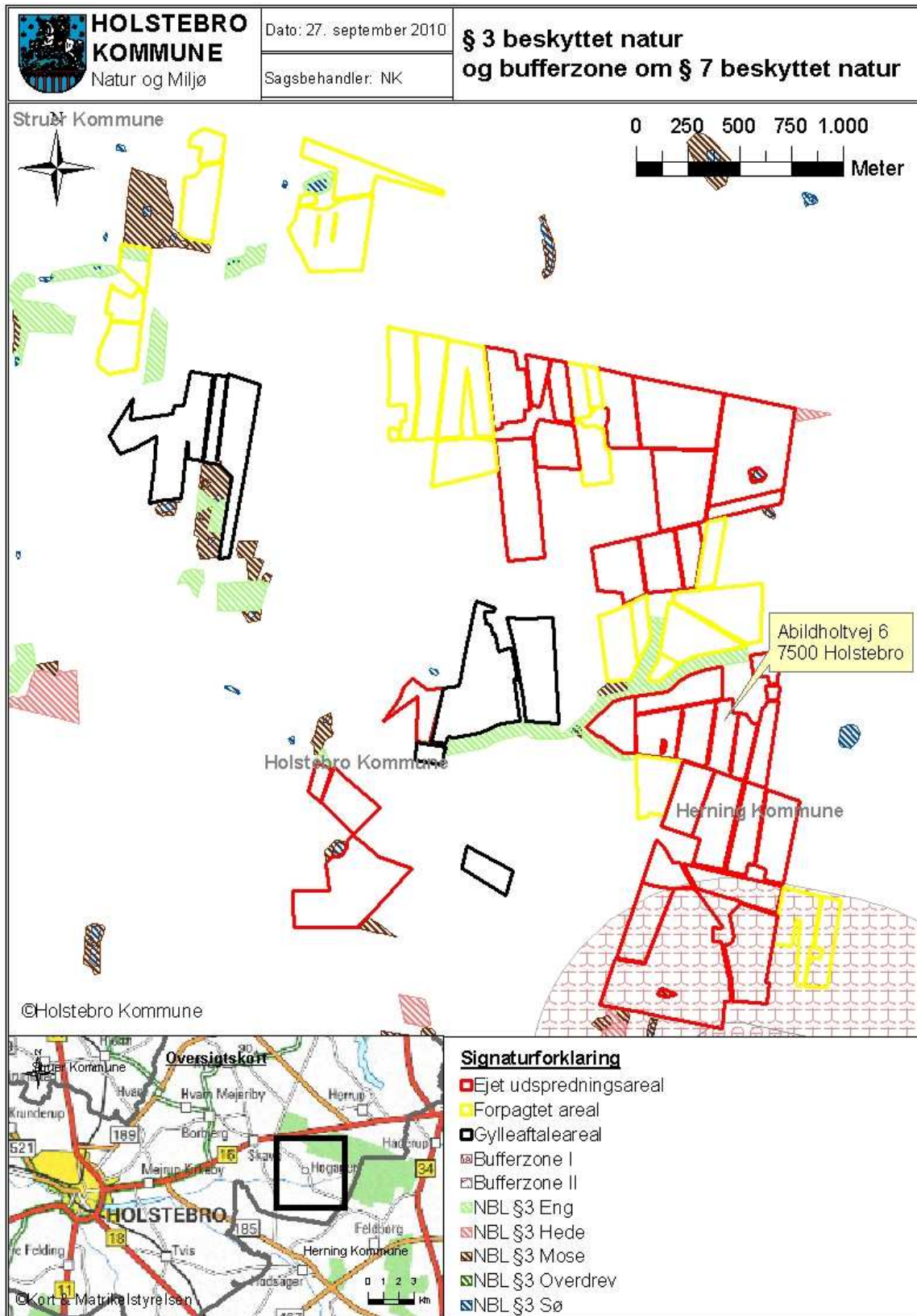

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 – Naturområder og § 7 bufferzoner

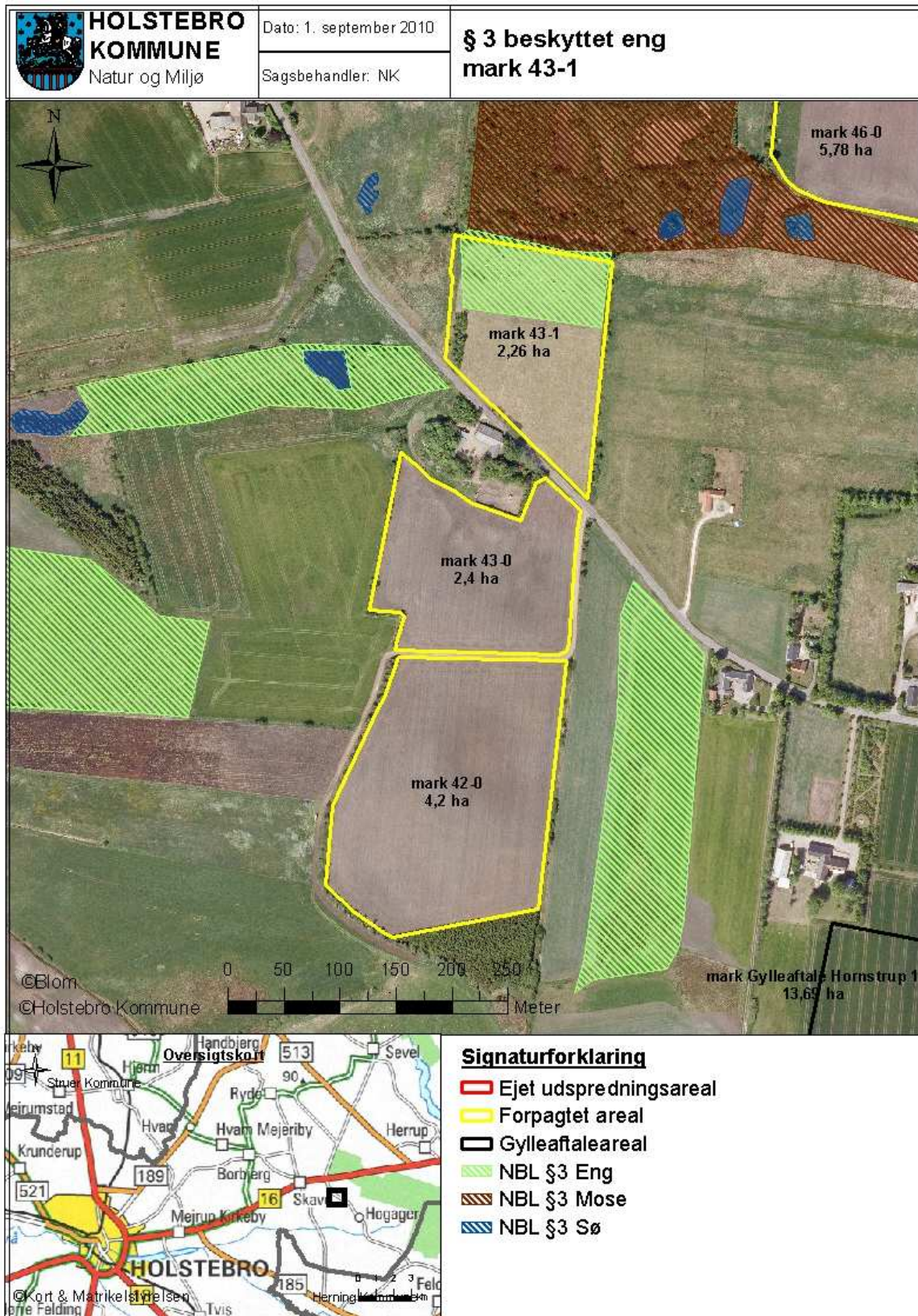
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 20 – § 3 eng på mark 43-1

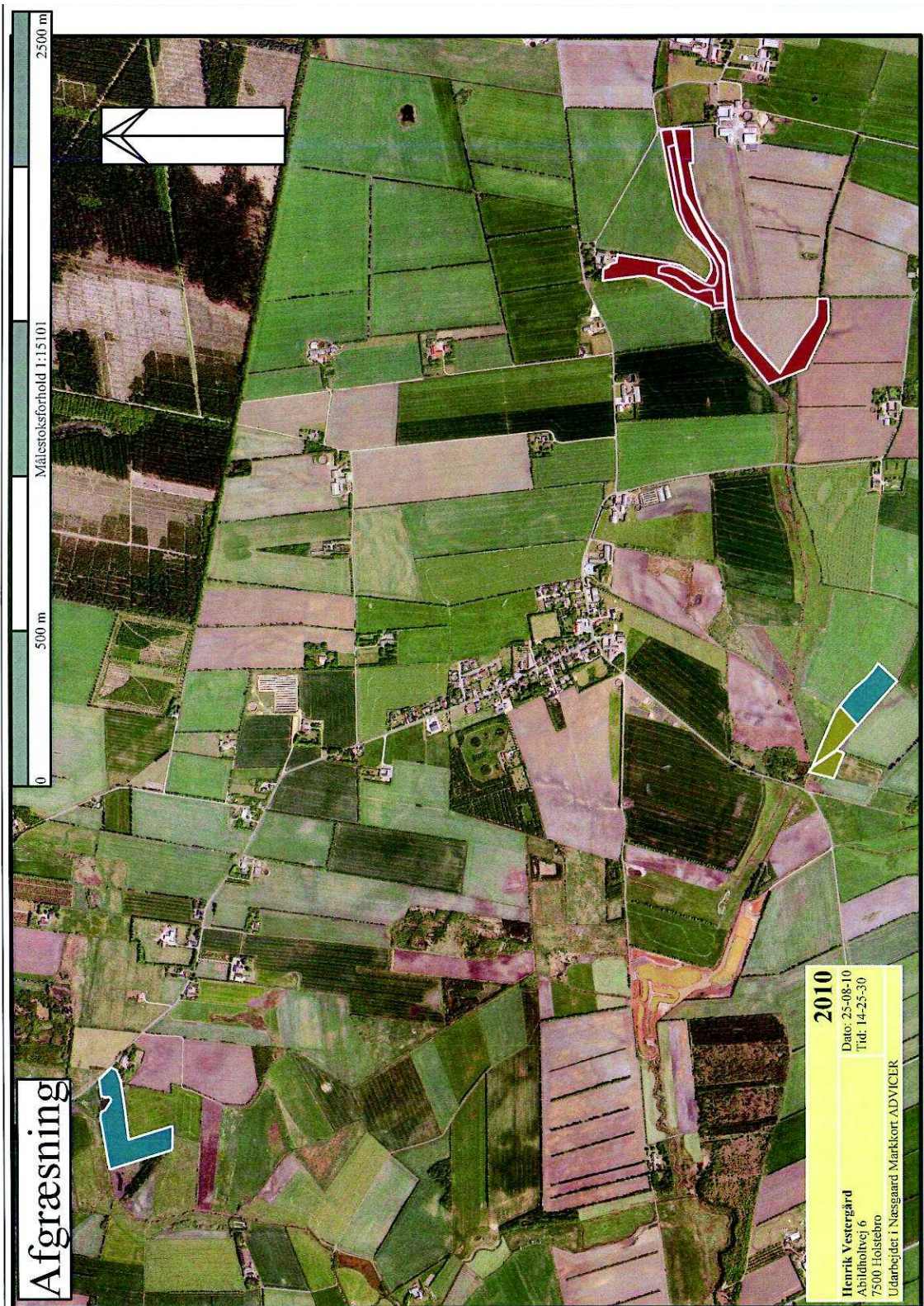

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 21 – Afgræsningsareal udenfor udspretningsarealet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 22 – § 21 udtalelse fra Herning Kommune

TEKNIK OG MILJØ

Henrik Brinch Vestergård
Abildholtvej 6
7500 Holstebro

Land og natur
Rådhuset • Torvet • 7400 Herning
Tlf. 96282828
teknik@herning.dk
www.herning.dk

Dato: 3. september 2010

§ 21 Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Sanne Hoffmann Jensen

Sagsnr.: 2007090216E
(bedes anvendt ved henvendelse)

Henrik Brinch Vestergård, Abildholtvej 6, 7500 Holstebro har søgt Holstebro Kommune om et tillæg til hans § 12 godkendelse af husdyrbruget. Herning Kommune udtaler sig på den baggrund om arealer beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Det er en tillægsgodkendelse til en § 12 godkendelse på Abildholtvej 6, 7500 Holstebro.
2. Aftalearealerne beliggende i Herning Kommune udgør 68,25 ha og betegnes mark

obj-166
obj-167
obj-168
obj-169
obj-170
obj-171
obj-172
obj-173
obj-174
obj-184

3. Dyretryk er på 1,4 DE/ha

Vilkår: Der må ikke placeres markstakke på arealer beliggende i Herning Kommune

- 1 -

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på www.datatilsynet.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Herning Kommunes vurdering:

Aftalearealer

Ansøger benytter sig af 10 aftalearealer tilknyttet Poul Erik Vestergård, Langgade 102, 7500 Holstebro. Aftalearealerne består af mark obj-166, obj-167, obj-168, obj-169, obj-170-, obj-171, obj-172, obj-173, obj-174 og obj-184. Markerne udgør 68,25 ha og der bliver afgivet husdyrgødning til arealerne svarende til 95,55 DE.

Ingen af aftalearealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder eller N- og P- klasse 1-3.

Der er ikke § 3 indenfor arealerne og de er ikke beliggende i habitatområde.

Markerne obj-166, obj-167, obj-168, obj-169, obj-170-, obj-171, obj-172, obj-173, obj-174 og obj-184 ligger i 300 meter og 1.000 meter bufferzonerne for to hedearealer beskyttet efter § 7 i Husdyrloven. Derfor skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker indenfor ovennævnte marker ske ved nedfældning – jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsen § 24 stk. 3 og § 38 stk. 5. Det skal dog bemærkes at, fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

Tuskær (Mølgårdsvej – udspring) løber langs den vestlige og sydlige side af mark obj-168. Denne strækning af Tuskær er C- målsat. Denne lempede målsætning anvendes om små vandløb. Karakteristisk for denne type vandløb er, at de fysiske forhold er stærkt forringede som følge af en ringe vandbevægelse, kanalisering, dårlig substrat forhold mm. Der ses tydelig menneskeskabte påvirkninger af disse vandløb. Det forventes ikke, at disse vandløb huser en fiskebestand. Målsætningen for vandløbet var ikke opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005 pga. dårlige fysiske forhold og okker.

Markerne obj-168, obj-169, obj-170, obj-171, obj-184 ligger i lavbundsareal, okkerklasse 1. Hvis disse arealer i fremtiden ønskes drænet eller grøftet, skal Herning Kommune give tilladelse til dette, jf. Bekendtgørelse af lov om okker nr. 934 af 24/09/2009, § 2 stk. 1 og 3.

Markerne obj-171, obj-174, obj-173 og obj-184 ligger delvist inden for et område omkring Hodsager Lilleå-Feldborg, der i Regionplan 2005 er udpeget som spredningskorridor (markerne ligger 150-250 m fra Feldborg Mose, som er C-målsat). Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet. Det vurderes i dette tilfælde, at almindelig landbrugsdrift ikke vil påvirke de økologiske spredningskorridorer.

Langs den syd-vestlige side af mark obj-184 ligger der et beskyttet stendige. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstøv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er beskyttede diger efter Museumslovens § 29a på ejendommens arealer. Digerne må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

Herning Kommune vurderer, at der ikke er forhold der medfører, at aftalearealerne kan betegnes som værende sårbare, og det er derfor ikke fundet nødvendigt at udarbejde en godkendelse efter § 16 for disse arealer. Aftale arealerne er tilstrækkelig robuste til at de kan anvendes til almindelig landbrugsdrift med et dyretryk på 1,4 DE/ha, dog må der ikke anlægges markstakke på arealerne da de dels ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder og dels ligger inden lavbundsarealer og der ønskes ikke en øges ammoniakfordampning og udvaskning af næringsstoffer fra evt. markstakke til nærliggende naturområder.

Med venlig hilsen

Sanne Hoffmann Jensen

Agronom

Miljømedarbejder, Herning Kommune

Direkte tf. nr.: 9628 8079

Mail: mynsj@herning.dk

Bilag 23 – Driftsjournal

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå. De angivne skemaer og oplysninger kan erstattes af bilag, hvis disse indeholder tilsvarende oplysninger, som er opstillet på en overskuelig måde.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08 _____-31/07 _____					
Dyreart	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE

Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg, hvor dyrearter og alders- eller vægtintervaller fremgår

ENSILAGE / KOMPOST I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
1.1.8 Gyllebeholder I	1.840 m ³						
1.1.9 Gyllebeholder II	2.900 m ³						
1.1.10 Gylletank III	4.500 m ³						
1.1.11 Ny gylletank	4.500 m ³						

MÆLKEKØLINGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres senest den 30. september 2012 og herefter minimum hvert 5. år, med mindre energiforbruget ikke overstiger 544.000 kWh/år. Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

FORSURINGSANLÆG		
	Dato	Bemærkninger
Forsuring stald 1.1.5 i drift		
Forsuring stald 1.1.6 i drift		
Serviceeftersyn / kontrol		
Kalibrering af pH-metre		
Driftsfejl, alarmer		

Husk at gemme kontrolrapporter/serviceeftersyn i minimum 5 år. Vedlægges driftsjournalen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927